

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2012. gada 7. jūlijs – 13. jūlijs

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

Nr. 26 (1252)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Apvienojušās latviešu pensionāru biedrības

Šī gada 15. maijā pensionāru biedrība "Aprūpe" un Zviedrijas Latviešu pensionāru biedrība apvienojās kopīgā pensionāru organizācijā ar nosaukumu **Latviešu pensionāru apvienība (LPA)**.

Jaunās organizācijas valde un amatpersonas

Valde:
Diāna Krūmiņš-Engstedt, priekšsēde, Viktorija Apenīte, vicepriekšsēde un biedrzine, Astrīda Kreibom, kasīere, Ede Svarāne, kasīeres palīdzēja, Mudīte Hoogland Krasta, sekretāre,

Dzintra Strauberga, saimniece. Aizstājējas: Sarmīte Andersons un Vija Valters.

A. Muchkas fonda pārstāvji: Mirdza Krastiņa un Dzidra Platbārzde. Aizstājējas: Izabella Cieļēna un Aina Misiņa.

Revīzijas komisija: Gunars Zvejnieks un Barbara Rading. Aizstājējs Valdis Pāvilāns.

2012. gada rudens posmā paredzam šādus sarīkojumus:

- 20. septembrī izbraukums uz Vaksolmu (*Waxholm*)

- 27. oktobrī referāts par š.g.

ceļojumu pa Ķīnu

- 9. decembrī Adventa sarīkojums

Laipni aicinām latviešu pensionārus un viņu dzīvesbiedrus iestāties LPA.

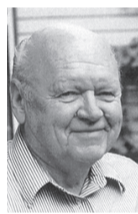
Biedru nauda 2012. gadā ir 100 kr. personai. Iemaksa izdarāma PG kontā 432 34 76 – 4 (*Letiska pensionärsföreningen i Stockholm*).

Novēlam jauku vasaru!

Patiesā cieņā

Diāna Krūmiņš Engstedt,
LPA valdes priekšsēde

DELIKĀTAIS RESTITŪCIJAS JAUTĀJUMS

Jūnija vidū tieslietu ministrs Gaidis Bērziņš iesniedza Ministru prezidentam Valdim Dombrovskim atlūgumu no amata. Iemesls – Ministru prezidenta uzstājība sagatavot sarakstu par īpašumiem, kas būtu jāatdod žīdu kopienai restitūcijas jautājuma risināšanai. Ministrs rīkojumu atteicās izpildīt, jo tas nesaskanot ne ar viņa Latvijas likumu izpratni šajā jautājumā, ne ar nolīgumu starp koalīcijas partiju partneriem. Bērziņu stingri atbalstīja Nacionālā apvienība (NA). Izraisījās maza valdības krīze, jo partijas līderis Raivis Dzintars skaidroja, ka šis tieslietu ministra solis jāskata plašākā kontekstā. NA jūt, ka valdošajā koalīcijā viņiem netiek piešķirta loma, kas būtu līdzvērtīga abu lielāko Saeimas koalīcijas partiju – *Vienotības* un *Reformu* partijas lomai. Par restitūcijas jautājumu Dzintars norādīja, ka visiem jau agrāk bijusi iespēja tajā piedalīties un atgūt īpašumus. Tagad jautājums esot par procesa pārskatīšanu. Ja šāds process notiek, tad pretenzijas varot būt daudzām.

Dzintars minēja dažas citas minoritātes, dažādas biedrības un aizsargus. Uzdevums neesot racionāli paveicams, par to varot diskutēt. NA tomēr neesot pieņemams, ka tas notiek tikai vienas etniskās kopienas interesēs. Dzintars aicināja Dombrovski spēlēt ar atklātām kārtīm, jo Ministru prezidents esot gribējis populāru jautājumu risināt ar cita rokām.

Žīdu īpašumu restitūcijas jautājumu tagad virzīs uz Saeimu, lai visi kopā panāktu pieņemamu risinājumu. Žīdu kopienas

restitūcijas prasībām ir jau paģara vēsture.

Latvijas Ebrēju draudžu un kopienu padome 2006. gadā iesniedza tālāka Ministru prezidentam Aigaram Kalvītim īpašumu sarakstu. Viņu lūgums bija piešķirt žīdu kopienai 32 miljonus latu, kas atbilstot sarakstā minēto īpašumu kadastrālai vērtībai. Sarakstā uzskaitītie īpašumi viņus paši neinteresēja, bet 32 miljonus latu viņi vēlējas saņemt no valsts laikā no 2007. līdz 2016. gadam.

Kalviša valdība samērā lielā vienprātībā (nepiekrita tikai tieslietu ministrs Gaidis Bērziņš) sagatavoja likumprojektu un nodeva to apspriešanai Saeimā. Tur likumprojekts apgūlās, valdības mainījās, un nekas tālāk netika darīts.

Pats žīdu kopības priekšlikums atklātībā plašāk neparādījās. Tas aptvēra ap 300 dažādu īpašumu – gan žīdu organizāciju īpašumus, gan privātpašumus. Sarakstē īpašumi bija apzīmēti ar kadastra numuriem, un tikai speciālisti varēja atšifrēt, kas konkrēti slēpjas aiz tiem. Bija neskaidrības, varētu pat teikt – trūka atklātības piederības jautājumos. Īpašumi bija gan Rīgā, gan ap 20 citās pilsetās, kur žīdi kādreiz bija mājoties lielākā skaitā.

Jau pag. gs. 90. gados, kad notika privatizācija, žīdu organizācijas un privātpersonas atguva lielu skaitu īpašumu, bet daudreiz nebija pieprasīta, jo holokausta tie bija iznīcināti vai arī aizklīduši pasaulē un par pagātni vairs neinteresējās. Liela daļa veco žīdu organizāciju saprotamu iemeslu pēc savu darbību nekad vairs nav atjaunojušas. Apmēram no 93 tūkstošiem žīdu, kas 1940. gadā dzīvoja Latvijā, pēc

kaŗa no PSRS un citām vietām Latvijā atgriezās ap 14 000, un tie bija Latvijas pavalstnieki un viņu bērni. Pēdējā tautas skaitīšanā 2011. gadā Latvijā saskaitīja 6416 žīdus. Grūti aplēst, cik no viņiem ir daļa no tās kopības, kas Latviju apdzīvoja 1940. gada 17. jūnijā, kad valsts tika okupēta un pārtraukta tās gādība par saviem iedzīvotājiem.

Objektīvā vērtējumā ne vairāk kā 2000 - 3000 žīdiem varētu vēl būt saikne ar to kopību, kas Latviju apdzīvoja okupācijas brīdī. Padomju Savienība atsavināja žīdu un visu citu tautību organizāciju un privātpersonu īpašumus, holokausta dzīvību izdzēsa kādiem 70 000 Latvijas žīdu. Pēc kaŗa žīdu kopienas vairākums bija padomju okupācijas laika ienācēji gan no Krievijas, gan Ukrainas, Baltkrievijas un citām PSRS nomalēm, un tie holokausta nebija piedzīvojuši.

Kad 90. gados beidzās īpašumu denacionalizācija, ne jau visi bija apmierināti. Savus īpašumus neatguva aizsargu organizācija un daudzas citas. Pēc Latvijas likumiem, atlikušie īpašumi pārgāja valsts rokās. Lai tagad atsāktu t.s. restitūcijas procesu – agrākā mantiskā stāvokļa atjaunošanu, pēc darījuma atzīšanas par spēkā neesošu būtu jāmaina Latvijas likumi. Būtu gandrīz neiespējami tos attiecināt tikai uz vienu minoritāti, jo tādas pašas prasības varētu rasties visiem citiem. Jau ir „pamodušies” daži krievi, kuŗu ieskatā Latvijas krieviem jāseko žīdu rīcībai.

Sarunas starp žīdu kopienas pārstāvjiem un valsts institūcijām nemaz īsti nav sākušās. Katrai pusei ir savi saraksti, un tie nav salīdzināti. Jau minētās žīdu kopienas padomes izpilddirektore

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ "RADI UN DRAUGI"!

Gita Umanovska nesen ir mainījusi toni un izteikusies, ka tagad sagatavotais īpašumu saraksts vairs neesot tas pats, kas pirms gadiem sešiem iesniegts Kalvītim. No saraksta esot izņemti privātpašumi, bet atstāti ap 270 organizāciju īpašumi. Un tos viņa lūdz atdot žīdu organizācijām. Minētie 32 miljoni latu no prasībām ir pazuduši.

Latvijas žīdu organizāciju lūgumus aktīvi ir atbalstījuši ASV gan ar vēstnieku līdzdalību, gan Latvijā ir ieradies ASV speciāls holokausta jautājumu kārtotājs īpašā sūtņa statusā Duglass Deividsons. Par to, ļoti iespējams, runājusi Hilarija Klintonē vizītē Rīgā 28. jūnijā. Spiediens no ASV šajā jautājumā ir bijis jūtams jau gadiem. Kā Polija, tā Lietuva zem šā spiediena ir jau nolikušas un nodarbojas ar žīdu īpašumu restitūcijas jautājumiem. Arī ASV kongresmeņu delegācija Latvijā šajā ASV vēlēšanu gadā noteikti gribēs aizlikt savu vārdu, lai žīdu īpašumu restitūcija kustētos vēlamā virzienā.

Nevarētu teikt, ka Latvijā šis jautājums ir sevišķi populārs. Tagad tas ir kļuvis politisks, nevis juridisks. Pārrunājami īpašumi jau vairākās paaudzēs ir bijuši citādā lietošanā, ieguldīti līdzekļi to uzturēšanā un remontā. Daudzi ir arī pārvērtušies graustos. Advokāts Grūtups enerģiski apstrīd pašu restitūcijas ideju. Tai vairs neesot likumīga pamatojuma, te darboties galvenokārt dažu individu alkatība. Grūtups pārstāv diezgan plašas sabied-

ribas viedokli jautājumā par to, cik ilgi turpināsies holokausta seku kārtošana un cietušo privilēģiju apspriešana. Jau 90. gados šis jautājums šķita nokārtots, taču izrādās, ka to var cilāt aizvien no jauna, un attiecīgie lobīji ASV vienmēr būs aktīvi iesaistīti interesēs atbalstīt un radīt spēcīgu politiskā spiediena aizmuguri. Redzēsim, kā ar pašreizējo situāciju tiks galā Dombrovska valdība un 11. Saeima. Un nav arī ne mazākās pārliecības, ka atrisinājums, ja arī pie tā nonāks, būs šīs problēmas pēdējais cēliens.

Latvijas žīdu kopienas vēsture ir gaŗa un interesanta. Par to plašāk stāsta Leo Dribins savā „Elpas” apgādā 2002. gadā iznākušajā grāmatā „Ebrēji Latvijā”. Konspektīvā, koncentrētā stāstījumā autors objektīvi un vispusīgi apraksta žīdu likteņgaitas mūsu zemē cauri gadu simteņiem, galveno vēribu veltījot pēdējam gadsimtam. Grāmatā ir pievienoti saraksti par avotiem un literatūru, ko autors izmantojis, bibliografija par Latvijas žīdu vēstures publikācijām, kā arī demogrāfiski dati un dažādi citi pielikumi.

Ojārs Celle

LATVIEŠI LIELBRITANIJĀ

Aizvesto piemiņa Mūsmājās

Šā gada 14. jūnija pēcpusdienā Mūsmājās sapulcējās prāvs pulciņš latviešu, lai nosvētītu Aizvesto piemiņas dienu. Ar katru gadu sanākušo vidū redzam vairāk "spieķišu", lai gan citādi visi vēl liekas tīri braši, ja paturam prātā veselības problēmas un gadu nastu. Šoreiz ļaudis bija saradušies kuplā skaitā, iespējams, nezinot, cik no mums atkal tiksīmies nākamā reizē...

Dievkalpojumu vadīja mācītājs Viesturs Vāvere, izvēlēties arī šai reizei piemērotas dzies-

mas - "Asru riesma, klusa dziesma," un "Kungs, kas zāles čukstus dzirdi". Izjustos vārdos mācītājs nolasīja sprediķi no 37. psalma par bezdievju zobeniem pret grūtdieņiem un taisnā ceļa gājējiem, jo labāk ir būt taisnam ar mazumu nekā būt bezdievim un dzīvot pilnībā. Glabā skaidru sirdi un centies pēc taisnības, jo miera cilvēkam labi klāsies tā Kunga valstībā. Dzīli sirsniņgās lūgšanās tika iekļauti visi, kuŗus ceļš vedis cauri čekas moku kambaŗiem

uz Sibīrijas tundrām un taigām. Daudziem šis ceļš tika par grūtu, un tie rada mieru aukstā, ledainā atdusas vietā tālu no viņņojošām rudzu druvām, ziļiem linu laukiem un šalcošām bērzu birzēm...

Daudziem bija arī lemts izturēt un atgriezties dzimtenē, kur bieži dzīve bija jāsāk atkal no jauna ar sagrautu un izpostītu veselību. Patriotisms un dzimtenes mīlestība, kas viņiem līdzēja izturēt Golgātas ceļu, atgriežoties dzimtenē, bija atro-

dami vairs tikai retumis, tauta jau bija sajaukta kopā ar svešniekiem, kam citas dzīves vērtības un tradīcijas. Grūti bija sastapt palīdzīgu roku, kas līdzētu atrast darbu un atkal sākt dzīvi ne no kā. Iestādēs sēdēja mūsu tautai naidīgi elementi kas lika ceļā pēc iespējas lielākus šķēršļus. Tas prieku par atgriešanos dzimtenē padarīja rūgtu, un daudzi arī no mokas izcietušiem gāja bojā. Bet toreizējo svešās varas vīru atbilde bija: "Pat labākās slimnīcās visi ne-

paliek dzīvi, Sibīrijā tas tikai notiek biežāk..."

Dievkalpojumu mācītājs beidza ar "Dievs, sargi mūsu tēvu zemi". Pēc tam visi pakavējās kopā ar draugiem un paziņām pie laipnu, smaidīgu dāmu sarūpētā cienasta un tases kafijas, līdz atkal pienāca šķiršanās brīdis un bija jāmēro ceļš uz mājām...

Paldies mācītājam Viesturam Vāverem par skaisto dievkalpojumu, paldies rīkotājiem par neaizmirstamu dienu.

Ž. R. M.

Un atkal mirkli Veŗas brīnumzieds....

Deg atkal kalni,
Atkal meŗi līgo,
Un atkal mirkli
Veŗas brīnumzieds....

Īsta latvieŗa dzīvē nekas nav svarīgāks kā svinēt latviskos Jāņus. Jāņus svinēt mums ir centušās aizliegt daudzas sveŗas varas, bet bez panākumiem. Mūsu sentēvi Jāņus svēŗija, nesdami vergu nastas 700 gadus, tos mēģināja aizliegt padomju vara 50 gadus, bet latvieŗi vienmēr ir pratuŗi savus Jāņus svēŗīt. Skaistie latviskie Jāņi! Īstam latvietim būtu kauns sagaidīt savā sētā Jāņus bez alus un jāņusiera, lai cik grūti arī būtu laiki....

Šogad, gaidot Jāņus, **Mūsmājās** jau nedēļu iepriekŗš tika slaucīts, berzts, tīŗīts un spodrināts, lai svētkus varētu godam sagaidīt. Čaklās saimnieces cepa, vāŗija un gatavoja dažādus cienastus, ar ko sagaidīt Jāņu bērņus. Tie sāka ierasties jau

piekdienas vakarā, lai sadraudzīgi varētu iesildīties pie kausa latvieŗu alus. Tā kā sabraucēju bariņŗš bija sanācis kuplā skaitā, *Bērzu strazdi* parūpējās par mūziku, un vakars beidzās no rīta pulksten trijos.

Sestdien jau no paŗa rīta sāka plūst Jāņu bērņus straume, visi smaidoŗi, priecīgu seju, un kā sēnes pēc lietus auga telŗu pilsetiņa. Mirkli pat ŗķīta, ka parastais Jāņu lietus būs nokauņēŗies līt...

Jāņu svinības iesākās ar Briseles latvieŗu deju kopas skaisti izkoptām dejām, ko deŗo dažāda vecuma dalībnieki. Iepriecināja skaistais deŗu ritms un priecīgās sejas. Jaunākiem deŗotājiem gadījās arī pa kādai sikai neveiksmei, ko vajadzēja noskalot ar asariņu... Bija prieks skatīt Briseles deŗu kopu, kuŗai ir acīm redzama nākotne. Paldies par skaisto sniegumu!

Programmu kuplināja *Dūdal-*

nieki ar Jāņu dziesmām, pēc tam visi devās pie ugunsкура turpināt Jāņu svinēŗanu. Drīz vien svinētāŗi izkļīda pa telŗim un ŗur tur jau uzliesmoja ugunsкуri. Œur tur tika cepti "ŗaŗliki", desas un dažnedaŗāda cita ēdmaņa. Tika rautas vaŗā alus pudeles vai citi "prieka dzēŗieni", un tad jau sākās nopietna Jāņu svinēŗana latviskā

garā. Galvām iesilstot, vienam otram jau veiklāk sāka cilāties kājas un bija jāmeklē deŗas zāle, kur par mūziku rūpējās *Bērzu strazdi* un *Ok' n Dough* mūzikanti. Viņi rāva vaŗā līdz pieciem rītā, sagaidot saullēktu... Œos priekus vairs neredzēja sirmās galvas, kas jau sen atdusēŗas mājās uz mīkstiem spilveniem un sapņoŗa par Jāņiem jaunās

dienās... Lai jau svin tie jaunie, kam tā svinēŗana labāk veicas...

Kad diezgan līgots, ēsts un dzerts, Guŗ līgotāŗs kā lodes ķerts....

Svētdien jau agri no rīta uzradās "melnās kafijas" meklētāŗi, nakts prieki prasīŗa savu, jo pēc to baudīŗanas atkal bija jāatgrieŗas reālā pasaulē un jāmēro ceļŗ atpakaļ uz tuvākām vai tālākām mājām. Vienam otram bija arī jāsmeklē nakti zuduŗas mantas, pat apģēŗba gabali un māŗas atslēgas! Tas var notikt tikai Jāņos, - būs kādreiz ko pulciņā ar draugiem atcerēties...

Tā 2012. gadā aizlīgoŗa Jāņi Mūsmājās. Ar simt paldies nepietiek, lai pateiktos visiem un par visu, kas bija darīts un upurēts, lai padarītu Jāņus Mūsmājās skaistus un latviskus. Liels, liels paldies rīkotāŗiem par uzņēŗību un izdarību to visu paveikt līdz galam.

Ž. R. M.

LATVIEŠI ZVIEDRIJĀ

APLIS IR NOSLĒDZIES

Zviedrijas latvieŗu pensionāŗiem atkal kopīga organizācija

Pēdēŗā laikā abas mūsu pensionāŗu biedŗības Stokholmā varēŗuŗas it sekmīgi sadarboties. Ir rīkoti kopīgi sieti, piedaloties senioriem un viesiem no abām biedŗībām, kopīgi klausoties neiztrūkstoŗajā programmas priekŗlasīŗjumu un priekŗnesumu daŗā un pēc tam vēl pavadot kādu patīkamu stundiņu pie saimnieču sarūpētā kafijas galda. Tā draudzīgajā sadarbības atmosfērā pavisam dabiski sāka briest doma par ŗis sadarbības "oficiālu" nostiprināŗanu, kas praksē nozīmētu abu biedŗību apvienoŗanos. Pēc attiecīgu lēŗumu pieņēŗšanas abu līdzīņēŗo biedŗību pilnsapulcēs ŗ.g. 15.maijā arī notika jaundibinātās koporganizācijas, LPA (Latvieŗu pensionāŗu apvienības) pirmā pilnsapulce. Tie būs vietā pavēŗties mūsu sabiedrības dzīves nesenās vēstures lapusēs.

Pirmā latvieŗu pensionāŗu organizācija Zviedrijā dibināta

1971. gada 20. februārī toreizēŗās Latvieŗu palīdzības komitejas telpās Stokholmā. Galvenie iniciātori bija pazīstamie doktori Emīls Ogrīņŗš un Jānis Āboliņŗš, bet praktisko pusi kārtoŗa Leo Liepiņŗš, kādreizēŗais Rīgas radiofona spīkers, kas bija nonācis Stokholmā, bet izvēlēŗies te nomaļņieka dzīvi, paliekot ārpus "lielajām" latvieŗu organizācijām. Liepiņu saistīŗa vienīgi mūsu veco ļauŗu apzināŗana un aprūpe; dalīŗšanās politiskos "spārņos" viņam bija sveŗa, bet abiem cienījamiem doktoriem tā izvēŗtās par visaugstākās prioritātes jautāŗjumu. Atŗķīŗība viņu uzskatos bija tik liela, ka abas ŗis prominentās personības nespēja darboties vienā biedŗības valdē. Rezultātā daŗa biedŗu atdalīŗās no sākotņēŗās latvieŗu pensionāŗu organizācijas un nodibināja savu jaunu biedŗību.

Izklauŗās gandrīz kā labi "no-gruntēŗjusies", sena latvieŗu tradīcija, vai ne? "Ar tiem cilvēkiem

tak pie viena galda nevar sēdēt, iesim prom un dibināŗim paŗi savu klubu!" Ilgajā gadu plūsmā demokratisķas iecietības un saraŗšanās vēsmas nu, par laimi, ir iepļūduŗas arī mūsu sabiedrībā. Neviens vairs neapŗauba, ka ŗādas kopīgas Latvieŗu pensionāŗu apvienības dibināŗana ir ļoti apsveicams solis. Ar gandarīŗjumu varam teikt, ka aplis ir noslēdzies un esam atkal atgrieŗuŗies pie 1971. gada 20. februāŗa un pamata idejas, ka latvieŗu pensionāŗiem jābūt biedŗiem vienā kopīgā organizācijā.

Pilnsapulces ievadīŗjumā abu līdzīņēŗo pensionāŗu biedŗību priekŗnieces pielika punktu savam labi veiktajam darba un atbildības posmam, sniedzot īsu pārskatu par aizvadītajiem gadiem, un pateicās daudzajiem līdzstrādņiekiem, kas nodroŗinājuŗi biedŗību eksistenci, nesavtīgi veicot savus pienāķumus. "Aprūpes" priekŗniece Dzidra Platbāŗzde pieminēja Annas

Muchkas fondu, kas sekmīgi darboŗies organizācijas paspāŗņē un tagad pāŗiet LPA atbildībā. Izabella Cielēna, pēdēŗā Zviedrijas latvieŗu pensionāŗu biedŗības priekŗniece, atskatoties uz pagājuŗiem gadiem, īpaŗi pieminēja ilggadēŗo biedŗības priekŗnieku, neaizmirstamo Andreju Œaltu, kas, viņas vārdiem, tieŗām nodevās biedŗības vadības darbam ar sirdi un dvēseli.

Par LPA valdes pirmo priekŗsēdi pilnsapulces dalībņieki vienbalsīgi ievēŗēja Diānu Krumiņŗš-Engstedti, par valdes locekļiem Sarmīti Andersoni, Viktoriju Apenīti, Mudīti Hoogland Kras-tu, Astrīdu Kreibomu, Dzintru Straubergu, Edi Svarāni un Viju Valteri. No daŗu vecākās paaudzes pārstāŗju puses kādreiz dzirdēts, ka viņi neiestāŗoties nevienā no mūsu pensionāŗu biedŗībām, pirms biedŗības nebūŗot apvienoŗuŗas! Tad nu sirsniņģi aicināŗm tagad jūŗ mūsu kopīgajā saimē, apmeklēŗot mūsu

nāķamo sarīķojumu un piesakoties par biedŗiem! Pirmā pusgada sezona beidzās ar aktīvu Latvijas ciemiņu līdzdalību. Sarīķojumi būs atkal, lūdzu, sekoŗiet informācijai ŗajā laikrakstā un latvieŗu māŗaslapās tīmeklī!

G. Zvejņieķs

**Lasiet
tīmeklī!**

ASV latvieŗu
laikraksta

LAIKS

māŗaslapa
www.laiks.us

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents Andris Bērziņš

nosūtījis vēstuli Islandes Republikas prezidentam Olafuram Ragnaram Grimsonam, kurā Latvijas vārdā sveic viņu par pārvēlšanu Islandes prezidenta amatā. Valsts prezidents norāda uz Latvijas un Islandes ciešajām diplomātiskajām saitēm, minot īpaši šobrīd būtisko nepieciešamību sadarbībai. “Mūsu valstis saista īpašas vēsturiskas atmiņas, jo Islande bija pirmā, kas uzdrošinājās atzīt Latvijas atgūto neatkarību. Esmu pārliecināts, ka arī turpmāk mūsu valstis un tautas apliecinās uzticību Eiropiskām vērtībām un ideāliem, stiprinot savstarpējo sadarbību visās jomās.” Islandes tautas izrādītā uzticība tik ilgā laikā liecina par Olafura Ragnara Grimsona spēju godam pārstāvēt savu valsti.

Andris Bērziņš Islandes prezidentam novēl veiksmi, izturību un spēku īstenot viņa labās ieceres.

***

ASV valsts sekretāre Latvijā

Vienas dienas vizītē Latvijā bija ieradusies ASV valsts sekretāre Hilarija Klintonē. Augstā ievērojama nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa, atklāja Samnera Velsa ielu pie ASV vēstniecības, tikās ar Latvijas augstākajām amatpersonām.

Valsts prezidents Andris Bērziņš tikšanās laikā Rīgas pili ar ASV valsts sekretāri Hilariju Klintoni pārrunāja abu valstu stratēģisko partnerību un sadarbību NATO ietvaros. Amatpersonas apsprieda arī ekonomisko situāciju Latvijā. Hilarija Klintonē atzina, ka Latvija pēc krīzes ir sasniegusi vērtīgus rezultātus, un novērtēja gan valdības paveikto, gan sabiedrības izpratni par reformu nepieciešamību. Vērojama izaugsme ir pamats arī abu valstu uzņēmēju veiksmīgai sadarbībai nākotnē. Latvijas prezidents piebilda, ka šajās dienās Latvijā viesosies plaša ASV biznesa delegācija, kas var nodarēt par nozīmīgu turpinājumu ekonomisko saišu stiprināšanai.

Latvija ir simtā valsts, uz kuru vizītē devusies ASV valsts sekretāre Hilarija Klintonē kopš stāšanās augstajā amatā. Pirms šīs vizītes laikrakstā *USA Today* bija rakstīts: “Klintones brauciens uz Somiju, Latviju un Krieviju, kas ielānāts no 27. līdz 30. jūnijam, padarīs viņu par pirmo valsts sekretāri ASV vēsturē, kas sasniegusi maģisko simta zīmi. Somija būs valsts ar numuru 99, Latvija būs simtā.”

Sarunā ar ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču Hilarija Klintonē atzina, ka ASV atbalsta ebreju īpašumu restitūciju un šī jautājuma ātra atrisināšana ir visu interesēs. “ASV stingri atbalsta restitūciju tiem, kuru īpašums tika konfiscēts, - vai nu to izdarīja nacisti, vai komunisti. Tas ir nepabeigts vēstures jautājums. Es novērtēju pūles, ko Latvijas valdība pašreiz veltī šī jautājuma risināšanai,” sacīja ASV valsts sekretāre.

ASV valsts sekretāre Hilarija

Tikšanās ar Ministru prezidentu Valdi Dombrovski

Klintonē kopā ar ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa. Ceremoniju vēroja krievs pulciņš skatītāju, tostarp arī tūristi. Daudziem rokās bija ASV karodziņi, un brīdī, kad garām gāja Klintonē, cilvēki viņai māja un aplaudēja.

(Plašāk par H. Klintones vizīti Latvijā sk. K. Streipa rakstā „Vizīte Latvijā”.)

***

ASV uzņēmēji Rīgā

1. jūnijā Rīgā ieradās ietekmīga ASV uzņēmēju delegācija. Tā ir atbildes vizīte - pagājušā gadā notika Latvijas amatpersonu darba vizītes ASV. Vairāk nekā 20 ietekmīgu ASV firmu pārstāvjus interesē Latvijas uzņēmējdarbības vide un investīciju iespējas.

Amerikāņu uzņēmēji vizītes ietvaros piedalījās dažādos pasākumos, arī seminārā par ASV un Latvijas biznesa sadarbības iespējām. Pašlaik Latvijas galvenās preces eksportā uz ASV ir mašīnas un mehānismi, elektriskās iekārtas un pārtikas preces. Gatavojoties šai vizītei, Ministru prezidents Valdis Dombrovskis jau iepriekš uzsvēra - Latvijai šī ASV uzņēmēju viesošana jāizmanto, lai piesaistītu investīcijas uzražošanu un eksportu vērstos projektos, kas rada jaunas darba vietas.

***

Prezidents atdod atpakaļ likumprojektu

Valsts prezidents Andris Bērziņš uzklaušījis pirmsjūnija ceturtdienā izteikto Zaļo un Zemnieku savienības frakcijas deputātu aicinājumu. Prezidents pieņēmis lēmumu atdot Saeimai pārstrādāšanai likumu “Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu”. Šie likuma grozījumi paredzēja, ka ar 2015. gadu idejas iniciātoriem referendumā ierosināšanai par saviem līdzekļiem būs jāsavāc aptuveni 150 000 parakstu jeb 10% no balsstiesīgo pilsoņu skaita, tādējādi padarot tautas nobalsošanas ierosināšanu gandrīz neiespējamu.

***

Ministru prezidents Vatikānā

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis 20. jūnijā uzturējās vizītē Vatikānā. Romas katoļu Baznīcas pāvestam Benediktam XVI Dombrovskis pasniedza Aglonas dievmātes svētbildi un pieņēma Latvijas kandidātūru Pasau-

les jauniešu dienu sarīkojuma iekārtošanā, kā arī aicināja pāvestu apmeklēt Latviju. Benedikts XVI pauda gandarījumu par Latvijas veiksmīgo atveseļošanu no krīzes. Tomēr ir vēl nepieciešama arī sabiedrības garīga atjaunotne, kur kristīgām tradīcijām jāpiešķir nozīmīga loma, veicinot atbildību un ilgtermiņa domāšanu.

***

Atkāpjas tieslietu ministrs

Tieslietu ministrs Gaidis Bērziņš (VL/TB/LNNK) paziņojis par atkāpšanos no amata. Ievērojot Ministru prezidenta Valža Dombrovskā un tieslietu ministra atšķirīgo izpratni par nekustamo īpašumu nodošanu ebreju organizācijām, radusies situācija, kurā turpmāk neesot iespējams produktīvs darbs. Dombrovskis paziņoja, ka pašreizējo koalīciju centīsies saglabāt arī šajā gadījumā.

Pēc Gaida Bērziņa domām, Ministru prezidents ignorē Nacionālās apvienības (NA) politisko nostāju neatbalstīt denacionalizācijas procesa pārskatīšanu par labu vienas etniskas kopienas interesēm un šādi cenšas virzīt denacionalizācijas jautājuma pārskatīšanu.

„Šī jautājuma lobešanā uz ministru tiek izdarīts politisks spiediens, un ir skaidri redzams, ka šādā konflikta situācijā ciestu tieslietu nozares prioritārie darbi kopumā, un Gaidis Bērziņš nevēlas to pieļaut,” skaidroja tieslietu ministra preses sekretāre. Valdis Dombrovskis pieņēma tieslietu ministra Gaida Bērziņa demisiju. Lai arī Bērziņš paziņoja par demisiju, minot nesaskaņas ar Ministru prezidentu ebreju īpašumu kompensācijas jautājumā, politologu ieskatā patiesie demisijas iemesli ir pavisam citi. Pašreiz ticamākā versija - tā ir ciniska spēlēšanās ar sabiedrībā jūtīgiem jautājumiem, lai NA panāktu lielāku ietekmi valdībā.

***

Izvirza Bordānu

Nacionālā apvienība *Visu Latvījai! / Tēvzemei un Brīvībai/LNNK* (VL/TB/LNNK) par tieslietu ministra amata kandidātu izvirzījusi pašreizējo ministrijas parlamentāro sekretāru **Jāni Bordānu**.

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*) lūdza Saeimas prezidiju sasaukt Saeimas ārkārtas sēdi, lai lemtu par tieslietu ministra amata kandidāta Jāņa Bordāna apstiprināša-

SPILGTS CITĀTS

Kā rīkojamies ar Eiropas naudu?

No *Ingunas Sudrabas intervijas Neatkarīgajā Rīta Avīzē*

Sudrabai tika jautāts - Kā Valsts kontroles izpratnē esam rīkojušies ar Eiropas naudu?

Plāns, kas uzrakstīts 2006. gadā, pastāvot citai ekonomiskai situācijai, tiek realizēts, nemainot pamatuzstādījumus, izpratni par to, kas valstij vajadzīgs. Skaidrs, ka tāda pieeja nedod pievienoto vērtību. Mēs to uzsvērām jau 2008., 2009. gadā. Nauda ir iztērēta, un liela tās daļa iztērēta ugunsgrēku dzēšanai. Faktiski apēsta. Jo tika mazināti budžeta izdevumi... Viss ir budžets, bet tā daļa, kas nāk no mūsu nodokļu maksātāju naudas izglītības programmās, bezdarba programmās, tika pārlikta un financēta no Eiropas struktūrfondiem. Nauda ir aizgājusi aktivitātēs, maksājot stipendijas, nodrošinot apmācību, algas, kurām tālāk nav pievienotās vērtības. Vienlaikus nāk sūdzības, ka mēs pat ceļus vairs nespējam uzturēt elementārā līmenī. Par šo naudu bija iespējams valsts konkurētspējas labad nodrošināt vismaz kvalitatīvu infrastruktūru.

nu amatā. Pēc tikšanās ar Bordānu Dombrovskis informēja, ka uzklaušījis ministra amata kandidāta redzējumu par prioritātēm tieslietu sistēmā. “Kopumā jāteic, ka ministra amata kandidāta redzējums atstāja pietiekami pārliecinošu iespaidu,” sacīja Dombrovskis.

Bordāns minēja trīs prioritātes, kas, viņaprāt, ir svarīgas tieslietu sistēmā. Pirmā ir tiesu sistēmas pilnveidošana, paātrinot tiesas procesu, nodrošinot arī prognozējamāku un vienmērīgāku tiesu praksi. “Tas ir ļoti būtisks jautājums, jo investori bieži norāda uz tiesu sistēmas lēmumu neprognozējamību kā šķērslī uzņēmējdarbības videi Latvijā,” teica valdības vadītājs.

Otra prioritāte ir jautājumi, kas skar komercietības, kur ir daudz lietu, kas jāsakārto saistībā ar uzņēmējdarbību. Savukārt trešais jautājums ir par cietumu sistēmas darbības sakārtošanu.

***

Kopš 1. jūlija pievienotās vērtības nodokļa (PVN) standartlikme

Latvijā tiek samazināta no 22% uz 21%. Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*) iepriekš uzsvēra, ka PVN samazināšanu izjutīs katrs patērētājs. Valdība arī parakstījusi memorandu ar Latvijas Pārtikas tirgotāju asociāciju, kurā skaidri norādīta vienošanās par cenu samazināšanu atbilstoši PVN likmes samazinājumam. Līdzīgu apņemšanos paudusi arī Latvijas Degvielas tirgotāju asociācija.

Latvijas Tirgotāju asociācijas ieskatā no PVN samazināšanas būs maz ieguvumu, tiek norādīts uz nesamērīgi lielajām tirgotāju izmaksām, pārrēķinot jauno nodokļa likmi. Strīdu karstumā asociāciju pameta viens no tās lielākajiem biedriem - *Rimi* un līdzīgu apņemšanos paudis arī veikalu tīkls *Maxima*.

***

Ušakovs Pekinā

Rīgas domes priekšsēdis Nils Ušakovs Pekinā tikās ar Pekinas vicemēru Hia Dzanji. Ušakovs aicināja attīstīt Rīgas un Pekinas ekonomisko un kultūras sadarbību, kā arī tūrisma sakarus. Rīga kļūstot par vienu no Pasauls tūrisma pilsētu federācijas dibinātājiem (PTPD) un šogad septembrī ar savu stendu piedalīsies pirmajā PTPD asamblejā Pekinā. Ķīniešu

tūristi ir aktīvi ceļotāji, un Rīga tiem varētu šķist ļoti interesanta.

***

Pret Ģilmanu

Par politiķa Aleksandra Ģilmana (*PCTVL*) izteikumiem, kuŗos viņš apšaubīja Latvijas iedzīvotāju deportāciju, Drošības policijā (DP) sāks kriminālprocesu par genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma publisku slavināšanu vai īstenotā genocīda, nozieguma pret cilvēci, nozieguma pret mieru vai kara nozieguma publisku noliegšanu vai attaisnošanu. Par šādu noziegumu likums paredz sodu pat ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem vai ar piespiedu darbu. Krieviski rakstošajā laikrakstā *Čas Ģilmans* par mītiem nodēvējis vairākus notikumus, par ko Latvijā tiek runāts saistībā ar deportāciju un represijām. Par šādiem izteikumiem sašutusi Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas valstiskās audzināšanas apakškomisija, kas ar iesniegumu vērsusies DP.

Šī nav pirmā reize, kad DP pret Ģilmanu sāks kriminālprocesu. Iepriekš, 2006. gadā, DP sāka kriminālprocesu par Ģilmana izteikumiem Krievu skolu aizstāvēšanas stāba mājaslapā - par Latvijas valsti kā par “absolūto ļaunumu”.

***

Rīgā, Daugavas krastmalā,

Līgo nakti dziedot un dejojot aizvadījuši aptuveni 60 000 cilvēku, bet vienlaikus svētkus svinējuši aptuveni 20 000 cilvēku, liecina sarīkojuma organizatoru aplēses. Šis bija jau trešais gads, kad Rīgas dome rīko līgošanu krastmalā. Svētku kulminācija bija Raimonda Paula lieluzvedums „Līgo, Rīga!”. Šogad pirmo reizi svētkos vienkopus bija visi Latvijas labākie alus darītāji.

***

Daugavā maz ūdens?

Par to pretējus viedokļus pauduši Valsts prezidents Andris Bērziņš un valsts uzņēmuma *Latvenergo* prezidents Āris Žigurs. Valsts prezidents aicinājis celt vēl vienu Daugavas HES vai vismaz pētīt celtniecības iespējas, bet energouzņēmuma prezidents jau 13. jūnijā paziņoja, ka viss ir izpētīts, - Daugavā nav lieka ūdens, kas spētu griezt nākamās turbinas.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Der Angriff - krieviski

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Hitlera līdzgaitnieks, agresīvas melu propagandas lielmeistars Gebelss Berlinē izdeva un rediģēja visai kaujiniecisku avīzi - *Der Angriff*. Latviski tas būtu **uzbrukums**, angliiski *attack*, bet tieši vāciskais šī jēdziena apzīmējums un skanējums pilnīgi atbilst tam, kas tagad krieviski - un ļoti žultaini - tiek vērsti pret Latviju un Baltiju kopumā. Krievu mēlē ... un nevis Maskavā vien, bet arī Rīgā.

Baltijas nīdējs, nesena Krievijas pārstāvis NATO mitnē Dmitrijs Rogozins, kas iecelts par premjēministra Medvedeva vietnieku, nodibinājis *Krievu kopienas kongresu* ar uzdevumu - "veicināt pro-krievisku noskaņojumu" t.s. pēcpadomju telpā. Lai stiprinātu savu ietekmi "tuvējās ārzemēs" un arī drusku tālāk, Kremlis mēģina kļūt attapīgs: Maskavā darbojas kāds *Starptautisks jaunāko (!) val-*

stu institūts, un nupat, š. g. maijā, šī institūta ietvaros nodibināts īpašs *Baltijas pētniecības centrs*. Te jau tas suns aprakts! Latvija, Lietuva un Igaunija ierindotas visjaunāko (*novējšīje*) valstu kategorijā - tātad runa ir par veidojumiem, kas 1990. gadā "izšķīlušies" no PSRS veseluma. Tas nozīmē, ka Maskava **noledz** starptautiski atzīto Baltijas valstu juridisko nepārtrauktību kopš 1918. gada.

Šī institūta mājaslapā norādīts, ka tam ir filiāles un pārstāvības Simferopolē (Krimā, kas pieder Ukrainai), Čhinvali (Dienvidosetijā - Krievijas protektorātā, kas skaitās "jaunvalsts"), Tiraspolē (staļiniskajā Piedņestras valstē), Stepanakertā (armēniskajā Kalnu Karabachas republikā) un - brīnums - Rietumu Sahārā (kaujinieku grupējums tuksnesī, kas atdalījies no Marokas). Institūta oficiālais uzdevums ir "pētīt šo visjaunāko valstu izcelšanās fainomenu" un tagad arī "pētīt, kā *Pribaltikas* jaunās valstis ietekmē šī reģiona

tradicionālo (!) valstu - Krievijas, Vācijas, Polijas, Somijas politiku un ekonomiku".

Dabiski, ka LR Saeimas *Vienotības* frakcijas deputāts Aleksejs Loskutovs ir sašutis: "Manuprāt Krievijai jāizbeidz ņirgāšanās par vēsturi."

Vēstures aplokā Krievija drudzaini rosās. 20. jūnijā Maskavā atjaunota *Krievijas Vēsturiskās biedrības* darbība. Pirms 1917. gada tā bija "ķeizarišķa" (*imperatorskoje*) un tagad, teiksim, putniska... Šī biedrība grasās turpināt "falsifikāciju atmaskošanu" un *propagēt* Krievijas diženumu - jo vairāk tāpēc ka patlaban tiek svinēta 200. gadskārta kopš Krievijas uzvaras pār Napoleonu.

Ideoloģiskās nostādnēs, kas nāk no Maskavas, radoši (*tvorčeski*) izmanto Rīgas krievvalodīgais tīmekļa portāls - www.IMHOclub.lv, kuŗa vadītājs un "dvēsele" ir Jurijs Aleksejevs - tas pats, kam Latvija ir zeme, "kuŗa gribas atgriezties uz tanka". Šis t.s. disku-

siju klubs apgādā avīzes *Čas un Vesti Segodņa* ar Lindermana un Gilmana, Osipova un Gaponenko "domu graudiem" un jau 2009. gadā pirmoreiz publicēto pro-krieviskā "britu eksperta" Loklenda savārstijumu, kas tagad "uzsildīts".

Uzbrukums notiek plašā frontē. Viens no sparīgākajiem triecieniem ir Modests Koļerovs - Kremlim pietuvinātās ziņu aģentūras REGNUM ilggadējais vadītājs. Igaunijā un Lietuvā viņam iebraukt liegts, Latvijā - vēl ne. Koļerovs nav tik rāms, kā varētu spriest pēc viņa vārda - Modests. Viņš, piemēram, brīdina, ka Igaunijas piekāpība Amerikai rada draudus Krievijai, jo ASV tur iekārtojušas "reģionālu radioelektroniskās cīņas centru". Koļerovs apgalvo, ka Krievijas "piektā kolonna" Baltijā esot mīts, "bet es saku pilnīgi atklāti: es būtu laimīgs, ja dažās valstīs būtu pektā kolonna. Bet tādas nav."

Vai tādas patiešām nav? Lūk, *Saskaņas centra* deputāts, avīzes *Vesti Segodņa* slejnieks Nikolajs Kabanovs, kam ir arī pseudonims - Nikita Krasnoglazovs, kļuvis par nez kādas *Nacionālas demokratis-*

ko vērtību (!) un integrācijas asociācijas valdes priekšsēdi. Un viņš cieši apņēmis "nepieļaut pret Krieviju vērstus izlēcienu".

Tikmēr Vladimirs Lindermans "noformējis" jaunas partijas dibināšanu, kuŗa kandidēs pašvaldību vēlēšanās. Viņa biedrība *Par dzimto valodu (Za rodnoj jazyk)* pārtapusi par politisku partiju, ko sauks *Zarja*. Tā ir pieminētās biedrības abreviatūra, latviski - *Ausma*. Vladimiram Iljičam Ļenīnam bija *Iskra (Dzirkstele)*, Vladimiram Iljičam Lindermanam ir *Ausma*. Viņa tuvākais līdzgaitnieks tagad ir 30 g. v. Ilarions Girss, mācīts tiesībnieks, kas paziņojis: „Latvijas pavalstnieka pasei manās acīs nav nekādas vērtības, un es esmu gatavs to sadedzināt, jo 312 tūkstošus manu tautiešu, kuŗus ar mani vieno valoda un kultūra, šī valsts diskriminē."

Vārdu sakot, *Der Angriff* turpinās. Nevis kaut kāda nesteidzīga ofensīva, bet triecientempā - *attack!*

Franks Gordons

Laikraksta 25. numurā man ir misējis. Rakstā minētais Putins braucis uz Ķīnu **pārdot**, nevis pirkt naftu. Es atvainojos - F. G.

Vizīte Latvijā

28. jūnijā Latviju ar savu klātieni pagodināja Amerikas Savienoto Valstu valsts sekretāre Hilarija Klintonē. Tā bija simboliska vizīte, jo Latvija kļuva

par 100. valsti, ko Amerikas ārlietu ministre ir apmeklējusi kopš stāšanās amatā. Pati H. Klintonē atzina, ka tā daļēji ir sagādāšanās, bet prieku par to viņai radot atmiņas par 1994. gadu, kad viņa Rīgā ieradās kopā ar toreizējo ASV prezidentu Bilu Klintonu, un Latvijas galvaspilsēta viņai saistoties ar vispozitīvām domām.

Rīgā H. Klintonē tikās ar valsts augstākajām amatpersonām, kā arī piedalījās ceremonijā, kuŗā iela pie ASV jaunās vēstniecības Pārdaugavā tika pārdēvēta **par Samnera Velsa ielu**, tā godinot Otrā pasaules kara laika valsts sekretāra vietnieku, kuŗš izstrādāja ASV neatzišanas politiku Baltijas valstu okupācijas jautājumā. Par šo triju valstu aneksiju S. Velss rakstīja, ka tā esot „ne vien neaizstāvama no jebkuŗa morāla viedokļa, bet arī ārkārtēji muļķīga”. Stipri vārdi, kas starp tālaika sabiedrotiem radīja visnotaļ lielas domstarpības (pirmām kārtām, protams, pašā PSRS), taču tas bija sākums politikai, kuŗai pievienojās daudzas Rietumu valstis un kuŗa turpinājās visus nākamos 40 gadus līdz PSRS sabrukumam. Patiesībā kādreizējā Remtes iela par Samnera Velsa ielu bija nosaukta jau pirms pāris mēnešiem, kad ASV vēstniecība iekārtojās jaunās telpās, bet par godu augstajai viesnāi ceremonija tika atkārtota.

Viens no galvenajiem notikumiem ASV valsts sekretāres vizītes laikā bija **tikšanās Latvijas Universitātē ar jauniešiem**. Tikšanās tiešraidē pārraidīja Latvijas Televīzija un Latvijas Radio, un

man bija gods nodrošināt synchrono tulkojumu LTV. Jaunieši H. Klintonē sagaidīja ar vētrainām ovācijām, pēc tam viņai par godu un prieku nodziedot dziesmu „Sveiks lai dzīvo” popmūziķa Lauŗa Reinika virsvadībā. Viesņa smaīdīja un pēcāk atzina: ja viņa būtu latviete, arī noteikti būtu dziedājusi.

Sarunas laikā H. Klintonē skāra vairākus būtiskus tematus, piemēram, norādīja, ka Latvija ir pārvarējusi ekonomisko krīzi, taču tas nenozīmē, ka vairs nekas nav jādara. „Cik viegli jūsu valsti ir atvērt jaunai uzņēmumam?” vaicāja H. Klintonē un tūdaļ pati atbildēja uz savu retorisko jautājumu. „Tas ir krietni sarežģīti,” viņa uzsvēra. Biznesa dibināšanā joprojām Latvijā esot pārāk daudz barjēru, tirgus nav pietiekami atvērts u.tml. Latvijai trūkstot kārtīga zimola, proti, veida, kā valsts sevi prezentēt starptautiski. „Sāksim ar to, ka jums ir stāstāms lielisks stāsts, jo jūs esat pierādījuši, ka ar lielu uzupurēšanos un grūtiem lēmumiem spējat pārvarēt šīs ekonomiskās problēmas”. „Neatkarīgi no tā, vai jūs to zināt vai nezināt, ir diezgan daudz cilvēku, kuŗi par Latviju runā nepārtraukti. Manuprāt, Latvija ir Vācijas kancleres Angelas Merkeles otra mīļākā valsts Eiropā. Izmantojiet šo iespēju!”

Jautājumu H. Klintonē uzdeva portāla *manabals.lv* vadītājs, papriekš pastāstījis, ka portālā jebkuŗš cilvēks var paust domu, ko citi var atbalstīt, un, savākusi pietiekami lielu atbalstu, tā tiek iesniegta Saeimā apspriešanai. Ko par to sacītu augstā viesnā? „Tā ir lieliska doma!” reaģēja valsts sekretāre. „Kāds būtu nākamais solis?” jautāja portāla vadītājs. „Kur ir mūsu vēstniece?” H. Klintonē atbildēja ar jautājumu. Kad vēstniece Džudita Gārbere piecēlās,

valsts sekretāre sacīja: „Sameklējiet viņu, un mēs jums palīdzēsim, jo tā ir patiešām laba doma.”

Tika uzdots arī jautājums par **sievietēm politikā**, ka viņām klājas grūtāk nekā vīriešiem. H. Klintonē piekrita: sievietēm politikā patiešām ir lielāki izaicinājumi nekā „stiprajam dzimumam”, un, kad sarīkojuma vadītājs Jānis Geste piebilda, ka arī vīriešiem politikā ir izaicinājumi, H. Klintonē atbildēja: „Jā, Jāni, bet ļoti reti kāds apraksta politiku vīrieša matu sakārtojumu, apģērbu un parasti nevaicā, vai viņš rūpējas par saviem bērniem.” Kā reiz mēdza rakstīt laikrakstos: „Sekoja aplausi.”

Tika uzdots arī jautājums, ko valsts sekretāre dara brīvajā laikā. „Cenšos izgulēt,” viņa atteica. „Man patīk gaŗas pastaigas. Mājās esmu reti, bet, kad tur esmu, abi ar vīru dodamies ilgās pastaigās ar suņiem.” Klintonē atcerējās konferenci Brazīlijā, „kas ilga 36 stundas, un 22 no šīm stundām es pavadīju lidmašīnā.”

ASV valsts sekretāre runāja arī par nopietnākiem jautājumiem. Vaicāta, **vai Latvijai būtu jābaidās no Krievijas** tagad, kad tronī atgriezies cars Vladimirs, viņa atbildēja: „Es ceru, ka ne,” - taču piebilda, ka Latvijai ir jāmacās pastāvēt par savu taisnību: „Mana pieredze rāda, ka Krievija ciena stiprus cilvēkus, un Latvija ir bijusi stipra.” Te nu varētu pastrīdēties: ne vienmēr mūsu valsts adekvāti reaģē uz dažādiem apvainojumiem un klajiem meliem no Krievijas puses, bet tā nu ASV valsts sekretāre sacīja.

Vaicāta par **seksuālo minoritāšu tiesībām**, valsts sekretāre atbildēja, ka cilvēktiesības pieder pilnīgi visiem, un atgādināja, ka 1994. gadā prezidents Klintonē uzrunā pie Brīvības pieminekļa sacījis: „Brīvība bez iecietības nav patiesa brīvība.” To prezidents gan teica nevis par gejiem, bet par Latvijas krievvalodīgajiem iedzīvotājiem (es kā šodien atceros, ka

tas bija vienīgais teikums, pēc kuŗa pūlis pie pieminekļa klusēja un neaplaudēja), taču doma tik un tā nozīmēja to pašu.

Jautājums saistīja vislielāko uzmanību, bija par tā dēvēto **ebreju īpašumu restitūciju**. Tas ir jautājums par īpašumiem, kas reiz piederējuši ebreju sabiedriskām organizācijām, kuŗām mūsdienās nav pēcteču, tāpēc neviens nevarēja īpašumus pieprasīt privatizācijas un denacionālizācijas procesa laikā. Īsi pirms H. Klintonē vizītes šis jautājums Latvijas politikā radīja „zemestrīci”, tieslietu ministram Gaidim Bērziņam (*VL/TB/LNNK*) atkāpjoties no amata vismaz daļēji tāpēc, ka Ministru prezidents Valdis Dombrovskis bija ministram licis izveidot darba grupu attiecīgo īpašumu saraksta izstrādāšanai. G. Bērziņa un viņa partijas ieskatā nevar nodrošināt īpašumu restitūciju tikai vienai tautai. Turklāt *VL/TB/LNNK* kurn par to, ka valdībā tā tiek uzskatīta par mazāko brāli un tāpēc tās priekšlikumi ļoti bieži netiek ņemti vērā.

Taču abos šais jautājumos *vislatviešiem* un *tēvzemešiem* nav taisnība. Tas, kas Eiropā notika ar ebreju tautu, tomēr nav salīdzināms ne ar ko citu. Un apvienības priekšlikumi lielākoties ir bijuši it margināli - liegt valsts finansējumu kino industrijai tāpēc, ka *VL* liderim Raivism Dzintaram nav patikusi filma „Kolka cool”, atņemt mandātu Saeimas deputātiem, kuŗi parakstījušies par referendumu rīkošanu krievu valodas tiesību jautājumā, stingri ierobežot abortus (šāds priekšlikums 21. gadsimta Eiropā?) u.tml. Brīdī, kad *VL* ieguva vietas Saeimā, kāds politologs rakstīja, ka nu tās biedriem būs jāsaprot - viņu organizācija ir nevis vairs sabiedrisku aktivistu kopums, bet gan nopietna parlamentāra partija. Par to nopietnību nūdien var krietni šaubīties.

H. Klintonē gan preses konfe-

rencē, gan tikšanās sarīkojumā universitātē atzina, ka ebreju īpašumu restitūcijas jautājums ir jāatrisina, jo tādējādi tikšot pabeigta ļoti sāpīga nodaļa Latvijas vēsturē. Latvijā jau esot notikusi gan restitūcija, gan arī kompensācijas izmaksa, taču darba kārtībā joprojām paliekot tā dēvētie komūnālie īpašumi. „Tas ir nepabeigts process, un tas būs jārisina jūsu politiskajā sistēmā,” teica ASV valsts sekretāre. „Tas ļaus pabeigt šo traģisko sāgu, ko šajos gados ir pieredzējuši tik daudzi latvieši.”

Augstās viesnās teiktais daļā Latvijas sabiedrības radījis neapmierinātību. Timekļa komentāru līmenī reti kad pieredzēts tik daudz nekrietnību. Antisemitisms sīta augstu vilni. Par šiem anonīmajiem glēvuļiem varētu nedomāt, taču arī ārpus viņu loka reakcija šur tur ir bijusi pat ļoti negatīva. Tā, piemēram, nākamajā dienā pēc H. Klintonē vizītes *Neatkarīgās Rīta Avīzes* komentārā bija rakstīts, ka runāt par restitūciju jau var, bet gan tikai tad, ja Latvija vienlaikus izvirza prasības Amerikas Savienotajām Valstīm tajās jomās, kas mūsu valstij ir svarīgas. Turpat blakus bija publicēta intervija ar trim restitūcijas pretiniekiem, bet ne ar vienu ebreju. Jāpiekrīt, protams, tam, ka jautājums ir jārisina.

ASV Latvijai ir stratēģisks partneris un balsts. Tieši to pierādīja Hilarijas Klintonē vizīte Latvijā. Tiem, kuŗu ieskatā Latvijai būtu jāatsakās no draudzības ar ASV un vairāk jāpievēršas Krievijai, jānovēl nākt pie prāta. Kādā nesens publicētā aptaujā ievērojams skaits atbildētāju PSRS laikus vērtēja pozitīvi - gan par tolaik ražotām kinofilmām, gan par bezmaksas medicīnu un izglītību. Šāda „nostalgija” diemžēl neko labu nenozīmē. ASV mums ir dabisks sabiedrotāis. Paldies Hilarijai Klintonē par šī fakta apstiprināšanu!

Kārlis Streips

„Vai būs šo valsti saglabājuši?”

Ar Dr. Gunti Belēviču sarunājas Ligita Kovtuna

Mūsu saruna notiek neticami romantiskā vidē – tepat aiz nelie-las sētiņas brīvi pastaigājas dam-briežu gotiņas gaidībās, staltbrieži un viņu mazuli, čalo putni un kūko dzeguze. Esam Iršu pagastā, zemnieku saimniecībā „Zemitāni”, tās saimnieka Gunta Belēviča mājās uz terases. Pēc tam saimnieks mūs ar fotogrāfu izvadāja pa plašajiem laukiem, kuŗos ga-nās pusotra tūkstoša savvaļas dzīvnieku, un mums ir iespēja tos satikt tuvplānā.

Skatīenam paveŗas iekoptas ai-navas ar bērzu birzīm, vienā pakalnē arī tēlnieka Paula Jaunze-ma akmens skulptūru grupa „Asni”, jo „Zemitānu” saimnieks ir arī mākslas darbu kolekcionārs. Pirms gadiem četriem Lat-vijas Nacionālā mākslas mūzeja Baltajā zālē bija izstādīta viņa pri-vātkolekcija ar latviešu māksli-nieku klasiku darbiem. Aizvadītā-jā gadu mijā Belēviča latviešu laikmetīgās mākslas kolekcijas izstāde, tostarp plakāti, notika iz-stāžu zālē „Arsenāls”. Mākslas grā-mata ar tādu pašu nosaukumu kā izstādei – „Blīvā telpa” ieguva gan godalgu grāmatniecības izstādē Lietuvā, gan pašmāju „Zelta ābeli”. Tie, kas aizvadītājā martā pieda-lījās *Likteņdārzam* veltītajā kon-certā un gleznu izsolē Latvijas Na-cionālajā operā, pazīst izsoles vadītāju, Kokneses fonda padomes lo-cekli, bioloģijas doktoru, ārstu un farmaceitu Gunti Belēviču.

Latvijā Dr. Belēvičs ir pazīstams

sākusi savu trīs dēlu „profesionālo orientāciju” un noteikusi, ka ve-cākais dēls būs inženieris, vidē-jais – arhitekts, bet jaunākajam – Guntim jāklūst par ārstu. Liktenis iegrozījās tā, ka Guntis, stājoties Rīgas Medicīnas institūtā (tagad – P. Stradiņa Medicīnas universi-tāte), uzzināja par iespēju studēt Maskavas augsta prestiža medicī-nas augstskolā biofiziku, izturēja konkursu, palika tur 11 gadus un atgriezās ar bioloģijas zinātņu doktora gradu.

Sekoja darbs Organiskās sinte-zes institūtā, pēc tam konkursā tika izcīnīta iespēja doties uz Vā-ciju apgūt uzņēmējdarbību – sa-skaņā ar Kola un Gorbačova pa-rakstītu līgumu, kas paredzēja, ka Vācija palīdzēs sniegt biznesa zinības, ja jau Padomju Savienība grasās iet kapitalisma ceļu. Kamēr Guntis Vācijā mācījās, Latvija at-jaunoja neatkarību. Jauniepazītie vācu draugi savukārt piedāvāja sākt farmācijas biznesu Latvijā, aizdodot sākumnaudu – 120 tūks-tošus marķus.

Nedaudz vēlāk Guntis izstudēja arī farmāciju Rīgas Medicīnas institūtā. Sākot aptieku biznesu, radās arī pirmā „turība”, un jaunā ģimene, kuŗā jau auga divi bērni, varēja atļauties īrēt dzīvokli Rīgas centrā, Brīvības ielā. Katram sava istaba un vēl viesistaba, bet visām kailas sienas. Tās „apgērbt” jau-nais uzņēmējs nolēma ar gleznām. Pirmo gleznu nopirka antikvā-riātā – Johana Valtera darbu, par

pavadīt ārā, jo ir piemērots kli-mats. Zeme daudzviet, it īpaši šeit, Vidzemes augstienē, ir smaga un mālaina, meži īsti nekādi un tie paši gana izniekoti. Bet dzīvnieki te var dzīvot ilgu un laimīgu mū-žu. Briežkopībā primārais nav gaļa. Veicam ciltsdarbu, un gaļas pārstrādē jeb desās nonāk tikai ciltsdarba „klūdas”. Briežu gaļa ir augstvērtīgāka par citām gaļām, tas ir ne tikai vērtīgs, bet arī gar-šīgs produkts. Ik mēnesi uz Iršiem brauc mūsu miesniekmeistars no Vācijas un sataisa desas, ko pārdodam savā veikalā Rīgā, Spī-ķeros pie Centrārtirgus. Tomēr primārais mums ir ciltsdarbs – brieži, ko pārdodam citām me-dību saimniecībām to trofeju – ragu dēļ. Staltbriedis „pilnbriedu” sasniedz 10-12 gadus, tad tā ragi ir īsti grezni. Esam lielākā tro-feju staltbriežu ciltsdarba sai-mniecība Eiropas Savienībā.

Un vēl viens mūsu darbības virziens ir tūrisms – „Zemitāni” pa-mazām klūst par plašu un skais-tu safari parku, ko apmeklē daudzi viesi.

Jūs aktīvi līdzdarbojaties arī Likteņdārza – pasaules nozīmes ainavu parka veidošanā.

Uzskatu par lielu godu līdzdar-boties šai Viļa Vītola iniciētajā projektā – esmu taču koknesietis! Vērienīgais parks top kā pasaules nozīmes mākslas objekts ar mēr-ķi vēstīt pasaulei mūsu tautas stāstu. Vēstīt, kas notiek ar mazu tautu, ja kaimiņu lielvaras tās ze-

vērtīgā katalogā, kas pieejams gan drukātā, gan digitālā. Un vēl izsole Latvijas Nacionālās operas Jaunajā zālē. Tā ir laba publicitāte, un mākslinieki – savu darbu ziedotāji to novērtē atzinīgi. Savukārt pircējiem, ja tie ir uzņēmumi, darbus iegādājoties, pienākas Latvijas li-kumdošanā paredzētās nodokļu atlaides, jo Kokneses fonds ir or-ganizācija ar sabiedriskā labuma statusu.

Šāgada izsoles rezultāti bija izcili – naudas izteiksmē 56 219 lati. Kas bija panākumu pamatā, un kas bija pircēji?

Mans virsuzdevums bija pie-dāvāt augstas raudzes mākslu, un pircēji to novērtēja. Bet kolekcionāru, kas var samaksāt par gleznu tūkstošus, šobrīd nav daudz. Pavi-sam cita lieta, ja sākumcena dar-bam ir simti, nevis tūkstoši latu. Piemērs: Bromulta „Staburaga” sākumcena bija 350 lati, pārde-vām par 950 latiem, kas arī ir *Lik-teņdārzam* nozīmīga naudas sum-ma. Nākamajā gadā izsoles klāstu paplašināsim, vairāk piesaistot gra-fikas darbus un fotogrāfiju.

Izmantojot izdevību, aicinu ārzemēs mītošos tautiešus apsvērt iespēju piedalīties šai akcijā un ziedot savā īpašumā iegūtos mākslas darbus Likteņdārzam.

Jūsu mākslas darbu kolekcijā galvenokārt ir latviešu māksla, un jūs „nesmādējat” arī sociālis-tisko realitāti...

Ja vien tas ir talantīgs Latvijas mākslinieka darbs – kāpēc ne!? Varas vienmēr ir pasūtīnājušas māksliniekiem mākslas darbus, un mums izveidojas aizspriedums, nepatika pret to, ko pasūtī-nājuši netikama – nesen valdījusi vara. Bet Siksta kapellu taču brau-cam aplūkot un jūsmojam... Arī nacionālā romantisma darbi, kur „apdziedāti” lidumu lidēji un jaunsaimnieki, ir manā kolekcijā.

Arī plakāti, un kādam ir visai pikanta vēsture...

Jūs domājat Ērika Stendzenieka *Peace Duke* ar prezidentu Bušu? Jā, interesants stāsts! Laikā, kad Bušs apmeklēja Latviju, viņš nule kā bija aizsācis karu Irakā. Stendze-nieks ar domubiedru grupu iz-veidoja plakātu ar Buša attēlu po-pulārā Ē Gevarras stilā, apakšā

Ē. Stendzenieka plakāts

parakstīja *Peace Duke*, to nodru-kāja arī uz T-krekliem un pat pie-runāja Bušu ar šo kreklu nofoto-grafēties. Amerikas presē parādī-jās šī bilde un raksts par to, cik viesmīlīgi prezidents sagaidīts Latvijā. Bet... kāds krievu valodas pratējs pēc visa tā Buša „kantorim” darīja zināmu, ka īstenībā fonētiskā līdzībā, izrunājot šo *peace duke*, krieviski sanāk rupjš lamuvārds. Bija jāraksta cits raksts par to, kā Bušs Latvijā iznests cau-ri, bet plakāts ieguva starptau-tisku ievēribu.

Manā kolekcijā ir arī Juŗa Di-mitera plakāti, ko savulaik liel-vara aizliedza un nodrukātās ti-rāžas iznīcināja.

Ir iznācis tā, ka pagājuši vai-rāk nekā divdesmit gadi kopš Latvijas neatkarības atjaunoša-nas, bet vēl joprojām jāsūkstās, ka valstij nav stratēģijas. Kas to, jūsuprāt, izveidos, – mēs paši, vai būs jārakstā kādam „viesmāks-liniekam” no ārpuses?

Tas noteikti būs latvietis! Taču – mēs joprojām esam „padomju cil-vēki”, vairāk, nekā paši to gribētu atzīt, un ir jāizaug jaunai paaudzei, lai no tā atbrīvotos un kaut kas radikāli mainītos. Mums tā patik uzkundzēties! Un ne jau valdība vien visā vainīga. Paši arī! Svarīgi ir, lai Latvijā atgrieztos tie, kas devušies pasaulē un smēlu-šies pasaules pieredzi, tie, kas nav kropļoti ar padomju ideoloģiju. Tikai – vai mēs šo valsti būsīm saglabājuši...

Dr. Guntis Belēvičs ar saviem briežiem

kā aptieku ķēdes *Saules aptiekas* un *Mēness aptiekas* dibinātājs. Šobrīd Belēviču ģimenei pieder viena aptieka – Rīgā, Brīvības un Ģertrūdes ielas stūrī, kur savulaik bija iecienīts saldumu veikals, bet arī pirmskaŗa Latvijā te bijusi aptieka.

Guntis dzimis Virešos, Smiltenes pagastā, taču skolas gadi viņam un dzīvesbiedrei Vijai (ekonomiste, vada ģimenes uzņēmumu finanču saimniecību) aizritējuši Koknesē. Guntis beidzis Rīgas Valsts ģimnaziju, jo bijušas dotības matemātikā un fizikā. Taču māte, Vecbebru lauksaimniecības teh-nikuma mājturības skolotāja, kādreizējā kaučmindiete, jau agri

135 latiem. Ar to arī aizdegās in-terese par glezniecību un mākslas darbu kolekcionēšanu.

Likumiem valstī mainoties, lai-ka gaitā ģimene nolēma aptieku tiklu pārdot un iegādāties Kok-neses pagasta Iršos vairāk nekā 1000 hektaru zemes, kur sāka briežu dārza veidošanu un safari parku, kas nu izaudzis par vis-lielāko Baltijā.

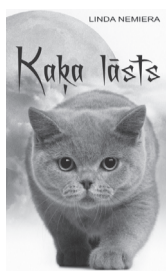
G. B. Īstenībā jau briežkopība nav bizness – tas ir dzīvesveids. Plašo teritoriju, kuŗā audzējam briežus, nemitīgi iekopjam, iekār-tojam, veidojot ainavu, – te ir bērzu birzis, diķi. Latvijā ir lop-kopībai ļoti atbilstīga vide – gandrīz augu gadu dzīvnieki var

mē regulāri kaŗo savā starpā. Lat-vija taču nekad nevienam nav uzbrukusi, zem sarkanbaltsarkanā karoga taču neviens nav devies kaut ko iekarot! Mums jārikojas gudri – līdzīgi kā ebrējiem – savs bēdu stāsts jāstāsta nevis sev, bet visai pasaulei.

Ar lielu prieku piedalos *Likteņ-dārzam* veltītās līdzekļu vākšanas akcijās, labprāt savas zināšanas un pieredzi liekot lietā mākslas darbu izsoļu organizēšanā. Bū-dams kolekcionārs, zinu, ka ik-vienam māksliniekam ir svarīgi, kur viņa darbs tiks novietots un kas to redzēs. *Likteņdārzam* ziedo-tos darbus izstādām Rīgas māks-las galerijās, tie ir skatāmi augst-

Lūdz visus sev zināmos dievus...

Linda Nemiera (agrāk Dreimane), *Kaķa lāsts*, fantazijas romāns, apgāds „Zvaigzne ABC”, 304 lpp.

Sestdien, 9. jūnijā, īsi pēc pulksten desmitiem ritā piedzīvoju mērenu šoku. Vispirms Latvijas Radio 1 klausos Aigara Rozenberga lasītās ziņas. Diktors vēsti, ka

Valsts prezidents Andris Bērziņš devies uz Madonu, lai rakstniecei Ilzei Indrānei, istajā vārdā Undīnei Jātniecei, pasniegtu Triju Zvaigžņu ordeni. Skaists vārds tā Undīne, nodomāju. Kāpēc rakstniecei to vajadzēja mainīt uz daudz ierastāko Ilzi? Tūdaļ pēc ziņām ķeros pie nākamās rīta nodarbes, kas ir – pabeigt Lindas Nemieras romāna *Kaķa lāsts* lasīšanu. Un 265. lappusē izlasu vārdu - Undīne.

Cienijamo lasītāj, cik bieži jums savā mūžā iznācis sastapties ar Undīni? Man pēdējā reize bija pirms vairākiem gadiem sakarā ar Dvoržaka operu „Nāra”. Undīne taču ir ūdensmeita, jūras ceļotāju vilinātāja dzelmē. Pēkšņā sastapšanās ar divām Undīnēm - vienu radio, otru grāmatā - izraisīja, maigi izsakoties, vismaz trīs pas dvēselē. Lai ko arī prāts teiktu par neparastu sagādīšanos, irracionālajam cilvēkā gribas meklēt mistisku spēku iedarbību un iedomāties, ka notikušais uzskatāms par signālu, ka būs piedzīvojams kas labs vai ļauns.

Varbūt esmu salasījis par daudz fantazijas romānu, kur neticamu atgadījumu, kam katram sava noslēpumaina nozīme, ir papildināms? Necik sen iznāca Baņutas Rubesas

Labie draugi, šis pašas Lindas Nemieras, toreiz gan ar Dreimanes vārdu publicētais, **Vilcenes stāsts**, tad bija Lauras Dreizes futuriskie romāni, bet tam pašam žanram radnieciski bija arī nopietnā akadēmiskā teologa Ralfa Kokina **Kurzemes vilkaču nostāsti**.

Jāvaicā: kāpēc mūsdienās vērojama tāda aizraušanās literatūrā ar krāšņi izfantazēto, tomēr reālajā dzīvē neiespējamo? Dziļāka atbilde varētu būt daudzslāņaina, tomēr vienā slānī uziesim cilvēkā mītošo vēlmi nojaust, ja arī ne pilnīgi izprast pārdabisko un tai pašā laikā Rietumu cilvēka atsvešināšanos no transcendentālā, ko viņam piedāvā kristīgā ticība. Ticība, lūk, uzliek pienākumus un ierobežo cilvēku dažu veidu rīcību, kurmet rakstnieka izfantazētais tikai patikami kairina iztēli. Zīmīgi, kad 7. jūnijā 20 gadus vecs puisis Rīgā izdarīja pašnāvību, nolēcot no Vanšu tilta, Latvijas Televīzija citu faktu starpā vienu aiz otra minēja šādu: cilvēks esot bijis garīgi nelīdzsvarots, viņš runājis par Dievu. Tiesa, nebija tāda saikļa „jo”, kas abas šīs informātvās detaļas savienotu, bet vai grūti iedomāties, ka pēc dažiem gadu desmitiem tāds „jo” varētu ziņojumos ieslidēt, ja turpināsies pašreizējā lietu virzība?

Kaķa lāsta varone Leonīda Fēliksa romāna beigās traucas pa Rīgas ielām, „lūdzot visus sev zināmos dievus” (302. lpp.). Un ko tad viņa no šī sev zināmā, bet lasītājiem neatklātā dievu Olimpa izlūdzas? – Lūk, „kaut pa ceļam netrāpītos zaļā vestē tērpts un ar

strīpainu kociņu bruņots satiksmes regulators”. Iznākums tāds, ka lūgšanas Leonīdai palīdz: „kārtībnieki neaizturēja, stāvvieta pie kluba atradās, un līdz nodarbības sākumam palika vēl desmit minūtes”. Dievi paliek nenosaukti, neapraktīti, bet uz viņiem raidītā lūgšana ir tik niecīga, tik sika, tik negarīga, ka ar ikšķa turēšanu par vēlamo rezultātu būtu pieticis, dievus neiejaucot.

Laikam jau jāiezīmē romāna sižets, liekot autorei un prāvas daļas mūsdienai sabiedrības pasaules uzskatiem mieru. – Jaunā sievietē Leonīdā strādā kādā reklāmas firmā Rīgā un acimredzot ir materiāli nodrošināta. Vistas gaļas produktu prezentācijā Leonīdu sakož lapsa. Leonīda sapinas ar šamani Laimu Zvaigzni-Klintu (te baznīcas cilvēkiem varētu nākt prātā latviešu luterāņiem labi pazīstamā dziesma „Zvaigzne, kuŗā veŗos, Klints, kam uzticos”). Šamane ar burvestībām izkārto, lai Leonīda katru pilnmēnesi pārvērstos par kaķi. Pārējā laikā viņa būs apveltīta ar dažādām kaķiskām īpašībām, kas viņai tomēr neliegs dzīvot un strādāt cilvēku pasaulē. Kļuvusi par „divdabi”, Leonīda sapazīstas ar citiem divdabjiem – cilvēkiem, kas noteiktās reizēs pārvēršas par vilkačiem. Kaķei Leo izveidojas romantiskas attiecības ar vilkaci Hariju, tomēr izrādās, ka Harijs nav pozitīva tēla apzīmējuma cienīgs... Ja nu kāds vēlētos romānu izlasīt pats, neatņemšu viņam lasīšanas prieku, stāstot detaļētāk un tālāk.

Vai fantazijas romāni patiek vai nepatiek, nosaka katra cilvēka gau-

me. Man, atklāti sakot, tie nepatiek, jo tie ir kā spēle bez noteikumiem: jebkuŗu mirkli var notikt jebkas. Nekas nav pakļauts dabas likumiem, un cilvēku rīcībai nav jābūt ticamai. Vienīgais ierobežojums vistrakākajām notikšanām ir robežas autora iztēles spējām. Daudz labāk man patiek sacerējumi, kas attēlo īstenībā iespējamo. Tomēr, ar atrunu, ka nepatiek fantazijas žanrs, jāatzīst, ka **Kaķa lāsts** kā šī žanra pārstāvis nav starp sliktākajiem.

Pats gan būdams nepareizā dzimuma eksemplārs, jūtu, ka Lindas Nemieras darbi īpaši pievilcīgi var būt jaunu sieviešu auditorijai. Pirms titullapas ievietotajos atsauksmju fragmentos par Nemieras grāmatām visas domu izteicējas ir 15 līdz 33 gadus vecas sievietes. Kaķes mīlestības afērai ar vilkaci laikam taču piemīt kāda raupja, primitīva, barbariska, bet tāpēc jo iekārojama kaisle, par kādu sievišķīgs cilvēkbērns var tikai sapņot. Ielaišanās ar vilkaci iedarbina riska faktoru, liek sapsprindzināt nervus. Nezināmais, noslēpumainais vilkaci liek sievišķīgai būtnei uztvert viņu kā īpaši maskulīnu, tāpat kā vampīru, kā asinssūcēju, kā frankensteinisku monsturu, par kuŗiem pierakstīti pilni plaukti grāmatu pasaules dzelzceļa stacijās un autoostās.

Sacerējumam par labu nāk fantastisko notikumu risināšana uz pavisam reāla, daudziem lasītājiem labi pazīstama fona, mūsdienas Rīgas. Leo, piemēram, dzīvo Valdemāra ielā, Laima – Alberta ielā, Leo darba priekšniecība Viktorija – Baltezerā, kruasānus Leo

pērk Strēlnieku ielā. Un vai par Kolku Latvijā varētu būt piemērotāka vieta, kur pulcēties vilkačiem? Ja nu vienīgi Pokaiņu mežs? Tāda reālu vietu sapludināšana ar neiespējamiem notikumiem jo labāk ļauj aizmirstību meklētāju un īstenību atvairīt gribētāju lasītāju sadomāties: „Tas varētu notikt arī ar mani”

Pievilcīgs ir Lindas Nemieras stils. Lūk, daži viņas salīdzinājumu paraugi:

• „Filips bija neapturams kā ātrgaitas vilciens” (20. lpp.)

• „Piens manās mājās bija tikpat reta parādība kā zemestrīce Latvijā” (51. – 52.)

• „Sveču mazās liesmiņas caurvēja pavadībā dejoja kā aizrautīgas kabarē meitenes.” (263.)

Valodas pūristi jābrīdina par pagibšanas iespēju, nonākot 94. lpp. apakšā pie ģermānisma *šlagbaums*. Atmiņā palicis, kādas smieklu šaltis reiz klausījās Austrālijā izraisīja rakstniece Erna Lēmane, vella dzīšanas nolūkā izlasot vārdu *ausputs*. Izteikt šo divu ar auto satiksmi saistīto vārdu nozīmi ar diviem vai trim latviešu valodas vārdiem nebūtu grūtību, bet vai kāds lasītājs varētu ierosināt, kādu **vienu** latviešu vārdu varētu labi likt katra nosauktā vācu vārda vietā?

Nepārdomāts ir Lindas Nemieras teikums: „Es izlēmu mainīt mūsu lokācijas vietu.” (127.) Lokācija jau latīņu mēlē atrašanās vietu nozīmē, tāpēc pareizi būtu teikt: „Es izlēmu mainīt mūsu lokāciju,” - vai: „Es nolēmu mainīt mūsu atrašanās vietu.”

Eduards Silkalns

Janīnai Kursītei – trešā vārdene

Literatūrzinātniecei un folkloristei, profesorei Janīnai Kursītei iznākusi jau trešā vārdene – „Virtuves vārdene”. Tūkstoš lappušu biezajā vārdēnē atrodami ne tikai dažādos laikos latviešu virtuvē lietoti vārdi, bet ir arī senas un ne tik senas receptes, stāstījumi par to, kā ēdienu gatavojušas mātes un vecmāmiņas.

Par savu izvēli – veidot „Virtuves vārdēni” Janīna Kursīte raksta: „Esmu mēģinājusi apliecināt, ka ēdiens un dzēriens ir ne tikai ēdiens un dzēriens, ko ikdienā patērē, bet daļa no kultūras patības, nozīmīga daļa no nīcīgās, bet mūsu miesas un, cerams, nezūdīgā gara.” Droši vien vērts atgādināt, ka, laižot klajā pašu pirmo vārdēni, „Novadu vārdēni”, kam bija arī nosaukuma „ievads” - „Neakadēmiskā vārdnīca”, profesore skaidroja, kādēļ tāda izvēle nosaukt grāmatu par vārdēni, nevis par vārdnīcu: „Akadēmiskā vārdnīcā – vismaz iecerē – punktiem ir jābūt saliktiem uz visiem „i”, bet arī apzināti tos neiekļājam, tas lasītājam, bet arī rakstītājam atstāj vietu iespējama turpinājuma sajūtai. (..) Tā ir nevis *vārdnīca* ar noslēgtu, sistematisku vārdu sarakstu un skaidrojumu, bet *vārdene* – aizmirstu vārdu vai zināmiem vārdiem retāk lietotu nozīmju noliktava, no kuŗas katrs

var paņemt sev saistīgo valodas vārdu un to nozīmju daļu.”

Tai pēcpusdienā Latvijas Universitātes Humānitaro zinātņu fakultātes zālē bija stāvējuma pilna ar cilvēkiem – tā, ka adātai nebūtu vietas, kur nokrist, un daudzi vēl palika ārpusē. Jautrības netrūka – sadziedājās suitu sievas no Kurzemes un Turku sievas no Latgales, brīžam zālē sēdošie un stāvošie dziedāja līdzī. Ik pa brīdim, atrodot grāmatā kādu pavisam nedzirdētu vārdu, pārsteigumā varēja tikai iesaukties; „Kas tas tāds? Vai tad latvieši tā ir runājuši?” Labi, par abēdu kāpostiem ir dzirdēts – tie ir kāposti, kas vārīti ar svaigi kautas cūkas gaļu. Jau jociņgāk lasīt: „salti kāposti”, bet pavisam neticami liekas recepte ar nosaukumu: „šampanieša kāposti”. Patrāpās arī ēdienu nosaukumi, kas liek domāt par tālām, siltām zemēm. Vai kāds lasītājs, piemēram, zina, kas ir misiņtralla un cibulīne? Izrādās, cibulīne ir uz ogleņiem cepta silķe, kuŗai uzliets dzersis – ieskābs kvass un uzgriezti šipoli, bet misiņtralla ir sagrūsti jeb sastampāti cūku tauki ar sāli, lupstāju un ķiploku, ko lika klāt par aizdaru kartupeļu – putrainu putrai. Katrā ziņā „Virtuves vārdēni” var lasīt kā aizrāvīgu romānu un, protams, varbūt arī izmēģināt kādu no tajā atrastajām receptēm.

Janīna Kursīte stāsta, ka vākt vārdus „Virtuves vārdēnei” bijis

vieglāk nekā abām pirmajām: „Par ēdieniem, īpaši par ēdieniem bērniībā, visi – gan Latvijā, gan ārpus Latvijas stāstīja ar lielu labpatiku. Ēdienu stāstos nav sāpju, nav dzīves traģikas. Un, pat ja ir, tad šie stāsti traģiku vai sāpes palīdz izlīdzināt. Vaira Viķe-Freiberga, piemēram, stāstīja, ka vācu laikā sapnis bijis vispār paēst. Viņa kā skaistu ēdiena piedzīvojumu atceras, ka pie vecāsmātes uz laukiem ēdusi svaigu, uz kļavu lapām ceptu saldskābmaizi ar svaigi kultu sviestu. Ņujorkietis Jānis Krēslīns, seniors, man palīdzīgi norādīja uz trimdas sākumgados izdotajās avīzītēs *Vanags*, *Kovbojs* ievietotajām receptēm, kā apmānīt izsalkušu vēderu, kā „pagarināt ēdienu.” Janīna Kursīte ir arī centusies gan „Novadu vārdēnē”, gan „Tautlietu vārdēnē”, gan tagad „Virtuves vārdēnē” atdzīvināt piemirstus vārdus, apliecināt, ka latviešu valoda ir bagāta valoda. „Datorspeciālists, austrālietis Arnis Gross pagājis gad palūdza atlasīt 365 vārdus ar sulīgiem piemēriem – katrai gada dienai pa vienam vārdam – un izveidoja vārdēni *iphona* un *ipoda* katras dienas kalendāram. Nesen viņš lūdza papildināt vārdus, atlasīju vēl tuvu pie 100. Latviešu valoda nu rosās arī pa moderno tehnoloģiju ierīcēm, sasniedzot arī jauno paaudzi. Man par to gandarījums un liela pateicība senčiem, kas radījuši,

Janīna Kursīte

saglabājuši mūsu valodas krāšņumu un bagātību.”

Pāršķirstījusi biezo „Virtuves vārdēni”, izpriecājusies par receptēm un reizēm tik eksotiski skanošajiem vārdiem, tomēr nenocietos un profesorei pajautāju, vai viņa nebaidās, ka saņems pārmetumus par latviešu valodas piesārņošanu ar „nelatviskiem vārdiem”, jo „Virtuves vārdēnē” ir daudz cittautu izcelsmes vārdu. „Tas, kas sevī jūtas stiprs, nebaidās no svešā, bet mēģina to saprast un apzināt. Novadu virtuves paradumus pa lielai daļai veidojām mēs paši, taču nav noslēpums, ka latviešu pilsoniskajai virtuvei saknes ir baltvāciskajā virtuvē. Ko tagad darīt? Izlikties, ka nekas tāds nav bijis? Bet tadā gadījumā liela daļa Augusta Deglava, Andreja Upiša, arī Rūdolfa Blaumaņa un

citu 20. gadsimta sākuma rakstnieku darbos minēto gastronomisko norišu un ēdienu nosaukumu jaunajai paaudzei paliks tikpat nesaprotami kā ķīniešu ābece. Tieši tāpēc skaidroju literatūrā kādreiz bieži pieminētus vāciskas cilmes ēdienus. Mums par mierinājumu – vācieši šo ēdienu nosaukumus, arī receptes tāpat ir kādreiz aizguvuši – no frančiem, franči savukārt no italiešiem, bet italieši - no grieķiem. Nav tik svarīgi, vai aizgūts, svarīgi, vai ieguvus savu nacionālo piegaršu. Pumperņķelis mums ir aizgūts no vāciešiem, bet vācietis, baudijs mūsu pumperņķeli, to nepazīs, - tas ir tā pārveidots, pārtapināts – atbilstīgi latviešu gaumes izjūtai,” atbildēja Janīna Kursīte.

Sallija Benfelde

Jāņu diena aizvadīta

Sen gaidīju, nu atnāca...

Gaidījām, gaidījām Jāņu dienu, ātri tā atnāca, ātri aizgāja.

Nu jau aizripojusi aiz kalniņa, un dienas atkal raucas arvien isākas. Pirms Jāņiem dažām fakultātēm universitātē bija izlaidums – gāju Nacionālās operas virzienā, un sirds man ietrišējās jūsmā, redzot, kā no universitātes nāk skaitas jauniešas ar ziedu klēpiem rokās, arī pa kādam jauneklī, un tiem tāpat rokās ziedi. Patiesi brīnumjauka sajūta, noskatoties, kā mūsu inteliģences pulku papildina jauni spēki, tikai – ko viņi visi te, Latvijā, darīs? Vai atradīs piemērotu, labi atalgotu darbu? Vai arī nāksies doties uz svešām zemēm iztiku pelnīt? Atbildes nav, un tas uzjunda skumjas pārdomas. Katru gadu no Latvijas izceļo daudz mūsu tautiešu, ko viņi tur – svešās zemēs – darīs?

Savukārt prieka izjūtu raisa vēstis par teātru pārstāvju gaitām ārzemēs. Esmu jau stājies par Vīni, kur Burgteātri par štata režisoru strādā Alvis Hermanis. Tikko laikrakstā *Neatkarīgā* izlasīju par režisora Edmunda Freiberga panākumiem Francijā – Kolmāras teātri *Comedie de l'Est* viņš iestudējis A. Čehova lugu „Tēvocis Vaņā”, un izrādē guvusi skaļu piekrišanu. Savukārt Gundars Aboliņš pēc Ķelnes pilsētas teātra uzaicinājuma veiksmīgi nospēlējis galvenās lomas izrādēs „Tēvs” un „Oblovs”, kā arī uzaicināts par viesaktieri Vīnes Burgteātri. Par spīti valodas barjērai, mūsējie var iekārot vietu arī Eiropas teātros.

Protams, īpašu panākumu ceļus pasaulē staigā mūsu dziedātāji un mūziķi. Pirms Ligo svētkiem Dzintaru koncertzālē klausījās Dž. Verdi *Rekviemu*, un tā atskaņojumā spoži savu talantu apliecināja Elina Garanča. Tīrais brīnums, cik daudzi slaveni dziedoņi izauguši mūsu nelielajā Latvijā! Tas raisa lepnumu, bet tad iedomājos – kā ar tiem ziedu klēpiem? Māksliniekiem tos pasniedz visur pasaulē, bet vai Amerikā vai Zviedrijā tāpat ar ziedu veltēm sveic augstskolu absolventus? – Nezinu. Nevaru spriest.

Vienu gan zinu – Ligo svētkus un Jāņus nekur negaida un nevin ar tādu vērienu kā Latvijā, un par savdabīgu Jāņu ieskandināšanu kļuvušas Blaumaņa lugas „**Skroderdienas Silmačus**” izrādes Nacionālajā teātri. Gadu no gada teātris sezonu beidz ar „Skroderdienu” izrāžu virkni. Šī tradīcija iesākās 1955. gadā – līdz tam „Skroderdienas” bija aizliegto darbu sarakstā, jo uz skatuves nedrīkstēja rādīt lielsaimnieci Antoniju un kur nu vēl židus! Toreiz gan viņus sauca par ebrejiem. Vārtus atvēra A. Amtmaņa-Briediņa iestudējums, un nu „Skroderdienas” Nacionālajā teātri piedzīvojušas septiņus (!) iestudējumus, aktiešu paaudzes mainījušas, teātri ienākuši jauni skatītāji, bet interese par „Skroderdienām” joprojām dzīva, un izrādē ir kā sava veida rituāls. Es ļoti priecājos, ka šogad vecāki līdzī uz izrādē bija atveduši bērņus, arī viņi iemīlās „Skroderdienās”. Pirms izrādes sasveicinājos ar Ģirtu Zeidenbergu, arī viņam līdzī bija jaunā paaudze. Izrādē noskatījās arī

cienijamais mācītājs Juris Čalītis un mūsu leģendārā Vija Vētra.

Izrādē sākās. Viss skaidrs un zināms, bet režisores Indras Rogas vadītie aktieři laikam bija tā pārņemti ar domu, ka lugas tekstu skatītāji prot gandrīz no galvas, tāpēc to bēra ātri un neskaidri, tā ka man kāds pazīstams akadēmiķis pēcāk sūrojās, ka viņa mazbērni pusi izrādes neesot sapratuši. Galvenais svārs izrādē likts uz ārējām izdarībām, un Blaumaņa lugas teksts un saturs tā aizplūvurots, ka aiz aktiešu izdarībām pazūd daudz lugas skatu jēga. Lieku reizi nākas atgādināt, ka aktiešu un izrādes galvenais spēks meklējams patiesīgumā, un to visvairāk jūta Ditas Lūriņas Antonijā. Pirmo reizi tik skaudri izjutām, ka šī jaunā sievietē patiešām noilgojusies pēc īstas mīlestības, pēc vīrieša spēcīgās rokas.

Teicami režisore atrisinājusi arī Antonijas attiecības ar Dūdaru (manis skatītajā izrādē to tēloja Uldis Anže) – Antonija kādreiz viņu mīlējusi, bet pēc vecā Silmaču saimnieka nāves patiesi un pārliecinoši izdzīvojuši skaistu, bet arī skumju milas stāstu ar Aleksi. Viens no interesantākajiem tēliem izrādē bija Ābrams Juŗa Lisnera atveidā – jocīgs, reizēm smieklīgs, taču viņš patiesi mīl savu dēlu Joski un tieši tāpēc negrib pieļaut Joskes precības ar Zāru, ko tēloja Inga Misāne. Labi vārdi sakāmi arī par Indru Burkovsku – Tomuļu māti.

Izrādē ritēja strauji, skanēja Ligo dziesmas, dārdēja aplausi, un no skatuves aktieři skatītāju virzienā svieda Jāņuzāļu un ozolzaru vainagus. Skatītāji izrādē pieņēma, taču es šoreiz tā īsti līdzī tai dzīvot nevarēju. Kaut kā pietrūka – pietrūka ista prieka.

Lāsma. Lāsma

Tas tiešām bija neparasts vakars – 17. jūnijā Nacionālā teātra aktieři zālē – tur, pagrabstāvā, – tikāmies ar aktrisi Lāsma Kugrēnu. Tā kā tuvojās Jāņi, neviens nevarēja būt drošs, ka, uz teātri ejot, viņu nepalaimos kāds lietus mākonis, taču līdz pat vēlī vakara stundai spīdēja saulīte, un tās stari labprāt apmirdzētu arī aktrisi ar skanīgo vārdu – Lāsma, visbiežāk gan dēvētu par Lāsmini. Protams, pagrabstāvā zālītē nekādi saules stari nespēja iezāties, toties tur staroja viņa pati – Lāsma, un tam bija arī pamats, jo aktrise šajā datumā svinēja savu dzimšanas dienu – sešdesmito. Viņa gluži neko nav zaudējusi ne no sava spirtuma un moŗuma, ne no jaunības. Žēl, cienijamie lasītāji, ka nevarējāt būt kopā ar mums, – jūs būtu sacījuši to pašu, trimdas latviešus Lāsma jubilejas vakarā pārstāvēja Ansis Muiŗnieks ar kundzi.

Aktieŗu zālē gaisma satumsa, pa vidus durvīm ienāca Lāsma – jauna, smaidoŗa, skaista –, uzkāpa uz improvizētās skatuvītes, un izrādē varēja sākties. Par izrādē īstenībā to var saukt tikai nosacīti, īstenībā tā bija saruna ar skatītājiem – par dzīvi, par katru cilvēka problēmām, par to, kas mūs saista un kas mūs šķīŗ, un šīs sarunas pamatā Lāsma bija likusi dzejnieces Andas Līces esejas un dzejņoŗus ar nosaukumu „Redzējums”, taču aktrise nepavisam neļāva

nojaust, ka runā dzejnieces un esejītes tekstu, – tie bija viņas vārdi, viņas domas un atziņas.

Lāsmai bija arī divi vai pat trīs palīgi – viņa uz skatuves aicināja divus braŗus jauneklus – savus dēlus Jāni un Jēkabu. Kaut dēliem skatuves pieredze neliela, viņi kopā teicami papildināja mātes sacīto. Nereti izveidojās loŗisks dialogs, kad gados jauni cilvēki grib iebilst vecākiem. Jaunekļi pauda

Lāsma Kugrēna

savu pasaules skatījumu, līdz ar to vakara norise kļuva vēl krāsaināka un dinamiskāka, tas vairs nebija tikai vienas aktrīses vēstījums, pārdomās par dzīvi dalījās jauka, saskanīga ģimene, – jaunieši varēja paust savus uzskatus, bet visi viņi uz skatuves bija kopā – vienoti. Pa reizei ar kādu dziedājuma noskaŗu to bagātināja gaiŗmataina meitene, kas ar ģītaru rokās nostājās pie skatuves paaugstinājuma, – dzejnieces Andas Līces meita. Vai bieŗi mums izdodas tā ar savējiem sanākt kopā, atmest dienas steigu, pārrunāt labo un arī aizmirstamo?

Atcerējos, kāda Lāsma bija pirms gadiem četrdesmit – mana studente Latvijas Konservātorijas Teātra fakultātē. Likās – nekas seviŗks, diplomdarba izrādē uz skatuves uznāca neliela auguma meitene mazliet saspīlētām kustībām, iekŗeŗas nervozitātes sasprindzināta. Bija milzīgs prieks gadu gaitā vērot, kā, strādāŗot Nacionālajā teātri, atvērās šīs skaistais zieds, un Lāsma citu pēc citas tēloja brīniŗkas, bet atšķīŗīgas lomas. Atmiņā uzaust viņas Dŗuljeta V. Œekspīra tragēdijā „Romeo un Dŗuljeta” un pretēji tai – Elizabete F. Sīllera „Marijā Œjuartē”. Gluŗi pārsteidzoŗa ir bijusi viņas lomu buķete „Skroderdienu” daŗados iestudējumos: Ieviņa, Pindaciŗa un Bebene, un atkal jāteic, ka pretīm stāv viņas tēlotā Kristīne drāmā „Ugunī”. Īpaŗa Lāsma lomu klāstā gaiŗ Abigaila M. Zīverta drāmā „Kurrpurrū”. Nosaukt visas Lāsma Kugrēna lomas nav iespējams, to ir ļoti, ļoti daudz, bet – galvenais – lomas ir daŗādas, atšķīŗīgas – drāmatisma pilnas, smeldzīgas un – pretēji – komiskas, patiesa dzīvesprieka piesātinātas.

Gadī iet, ne jau visas sezonas aktrīsei dāvā vienlīdz dānu lomu birumu, ir bijuŗi arī atpūtas brīŗi, bet katrs darbs sniedz gandariŗumu: ja daudz lomu – aktieris ir priecīgs. Lāsma dzīvē bijuŗas arī

tādas reizes, kad viņa skumīgi atteikusi: „Paŗlaik – nekā”. Es Lāsma pat apbrīnoju – dzīve sagādāŗusi rūgtas dienas, tragīski gāja bojā viņas vīrs, dēla Jāņa tēvs, neveiksmīgi paŗķīŗās otrā laulība, taču par spīti visam Lāsma Kugrēna spēŗ saglabāt gaiŗumu un dzīvotprieku. Skaista, eleganta un starojoŗa viņa parādījās vācu rakstnieka Renē Hēnersdorfa lugas „Mīli manu sievu” izrādē. Un esmu pārliecināts, ka skaistas lomas Lāsma gaida arī rītdienā. Viņa to ir pelnījusi, jo viņa – var!

Pēc izrādes Lāsma slīga ziedu

joŗanu, lai tiktu biedrības priekŗnieka godā, par palīgu ņemot reŗisoru Kārli Auŗkāpu, kas Neilandam bija sagādāŗjis gan krietņus palīģus, gan arī sāncensŗus – Dailes teātra aktieŗus. Œogad Auŗkāps uzaicināja Neilandu vēŗreiz ciemoties Dailē. Izdzirdot par Alunāna lugas „**Dŗons Neilands**” atkārtotu iestudējumu, man radās baŗas, – jūs droŗi vien zināt teicienu par straumi un iekāpŗanu tajā – divreiz vienā un tai paŗā straumē iekāpt nevarot, – un „Dŗona Neilanda” gadījumā teiciena jēga apstiprinājas.

Īstenībā Dŗons Neilands gan Rīgai, gan Dailes teātrim ir aizbraucis garām, jo īsta Neilanda uz skatuves nav, vecā Ādolfa komiskā un atjautīgā luga neskan, un par to nav vainojams neviens cits kā manis augsti godātais un cienītais reŗisors, mans kādreizējais students Kārlis Auŗkāps. Žēl, ka tā! Izrādē skatoties, Œķīet, ka reŗisors nav īsti zinājis, ko ar Ādolfa Alunāna lugu Œodien iesākt: iestudēt to tāpat kā pirms trīdesmit gadiem nevarēja, iet jaunu, citādu ceļu Kārlis Auŗkāps nesameklēja, un rezultātā iznācis – ķīks! Reŗisors nav atradis veidu, kā ar aktieŗiem sadarboties, ko likt izrādes pamatā. Tik samākslotu Dailes teātra ansambli nebiju redzējis: brīniŗķais Artūrs Skrastiņŗ Dŗona Neilanda lomā – nekāds! Par konkrētu tēlu te runāt nevar. Jaukā Rēzija Kalniņa – Neilanda kalpone Trīne ķēmojas. Ieva Segļīna, ko uzteicu Dŗuljeta lomā, Œoreiz tipina pa skatuvi maziem soliŗiem, un tas ir viss. Tēla nav!

Izrādē uzmanību saista vienīgi Pēteris Liepiņŗ vecā Anspēka lomā, un izskaidrojums te ir pavisam vienkārs – no lomas staro patiesīgums! Pēteris Liepiņŗ darbojas patiesi, īsti, arī komiski, tāpēc viņŗ ir uzvarētājs un apliecinā negrozāmo patiesību, ka nekāda ākstīšanās, ķēmoŗšanās, izlikŗšanās nevar aizstāt aktieŗmākslas galveno trumpi – patiesu darboŗanos tēlā, un šīs princīps pārliecināŗi valda tā paŗā Kārļa Auŗkāpa nesē iestudētajā E. Hānberga stāsta „Pirmā grēka līcis” drāmatizējumā izrādē.

„Dŗona Neilanda” izrādē skan Raimonda Paula dziesmas, un nereti, tām izskanot, noŗalc skatītāju aplausi. Mūzicē un dzied Dailes teātra aktieŗi. Kādreizējā iestudējumā viņi saskaņā ar lugas tekstu bija konkrēti tēli, kas uz skatuves uznāca ar notīm padusē, pagāja malā un kā nu prazdami sāka spēlēt un dziedāt. Tagadējā izrādē ir patstāvigis mūzīķu ansamblis, kam ar izrādes darbību maz sakara. Diemŗēl dziesmu teksta papildināŗana ar mūsdienīģu notikumu pieminēŗanu izrādē lāģa neiederas. Kādreiz Ādolfs Alunāns kupļejām tieŗām pievienoja kādas jaunas rindas, taču toreiz tās bija tieŗi viņa – autora radītas.

Izrādē skatoties, uzmacās Œavas un kļuva Œēl aktieŗu un reŗisora, kas nav atradis piemērotu ceļu. Žēl arī vecā Ādolfa – viņa Dŗons Neilands tieŗām ir aizbraucis teātrim garām. Varbūt pamāŗa ar roku, jo tā bija Dailes teātra sezonas pēdējā izrādē. Aktieŗi aiziet atvaļīnājumā, bet ko darīs nabaga Neilands? Ticis atkal pie turības, atradis savu īsto vietu un kļuvis par Jāni Jaunzemu, varētu sākt jaunu dzīvi, bet – nekā! Neizdevās. Garām! Un sezona – beŗusies.

Viktors Hausmanis

klēpjos. Labi, ka palīdzēja kollēģas, teātra jaunie aktieŗi. Tikko bija beŗusies „Skroderdienu” izrādē, un visa Silmaču saime atnāca apsveikt savu kādreizēģo Ieviņu.

Garām...

Vienā no iepriekŗējiem rakstiem ieminēģos, ka Rīģā paklīduŗas ziņas par Dŗona Neilanda tuvoŗanos Rīģai. Nu gluŗi kā vecā Ādolfa laikā. Laistīprak iekairinātu skatītāģus, Alunāns vairākos laikraksta *Baltijas Vēstnesis* numuros ievietoja sludināģumus. Vienā – „Dŗons Neilands nāk”, citā numurā – „Dŗons Neilands brauc ar ekstra braucienu”, pēc tam – „Dŗons Neilands nonāķ Dīnaburgā”. Un tad parādījās ziņa, ka Dŗons Neilands aizbraucis Dīnaburgai garām un ticis apcietināts. Toreiz, 1881. gada pavasarī, skatītāģi bija saintrīģēti: kas tad tas Dŗons Neilands tāds ir, ko viņŗ Rīģā meklēŗ? Beidzot *Baltijas Vēstnesis* varēja lasīt sludināģumu: „Dŗons Neilands. Oriģinālpasaka ar dziedāŗanu 3 nodaļās un 6 cēlienos no Adolf Alunān. Ar pa daļai pavisam jaunām dekorācijām.” Izrādē notīķŗot Rīģas Latvieŗu teātri 2. maiģā. Ādolfam Alunānam allāŗ patīka humors un joki, un arī par „Dŗonu Neilandu” viņŗ gribēja drusku pajokot. Nav jau Œīs Dŗons Neilands nekāds sveŗtātnieķis, nekāds amerikānis, viņŗ ir mūsu paŗu Jānis Jaunzems, viņam pieder neliels veikalīņŗ, kuŗā snauduģo kalpone Mīle un runcis netraucēti mīlojas sviesta spainī, savukārt pats Jaunzems jeb Neilands neganti sasirdzis ar biedrības sēģu, un viņam par katru cenu gribas būt biedrības priekŗnieķam. Tāds ir Œīs Dŗons.

Mēs, tādi vecāķi vīri un sievas, ar Dŗonu Neilandu esam tikuŗies pirms gadiem trīdesmit, jo viņŗ savu veikalu bija atvēŗis uz Dailes teātra skatuves un sācis balsu zve-

„Pelnrušķītes” pateicība „Dižozola” pavēnim

Milda Pormale, „Zaļais patvērums. Akadēmiķis Arvīds Kalniņš viņa archīva materiālos un manās atmiņās”, SIA „Divpadsmīt”, 2012., Rīga, 384 lpp.

Pateicības vārdu nekad nav par daudz

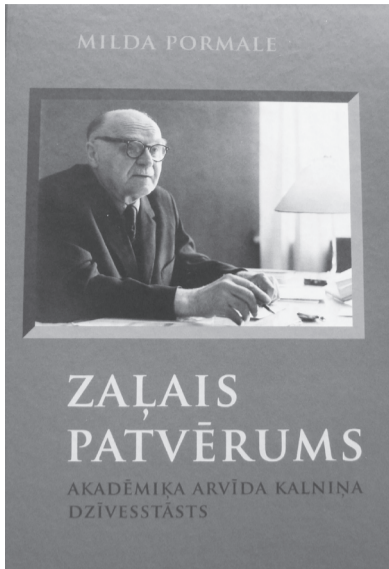
Ķīmijas doktores Mildas Pormales nopietnais pētījums par akadēmiķa Arvīda Kalniņa mūžu ieguvis grāmatas veidolu, un autore vispirms pateicas Renātei Kalniņai-Brazenorai no Austrālijas. Renāte ir Arvīda Kalniņa brāļa meita. Grāmata sākas un beidzas ar pateicības vārdiem: cilvēkiem, kuŗi palīdzējuši šai grāmatai tapt, un lasītājiem, kuŗi šo nopietno darbu lasīs. Īpaši autore pateicas redaktorei Dzintrai Dāvidsonei: „...viņa pārcilājusi milzīgo profesora mantojumu, lai palīdzētu izvērtēt, kuŗi materiāli šajā apcerējumā iekļaujami, kuŗi var palikt ārpus grāmatas vākiem, jo viss jau nav izstāstāms. Tā vien šķiet, ka viņa tagad Kalniņu pazīst pat labāk nekā es pati. Paldies par skrupulozo darbu, manuskriptu sagatavojot publicēšanai! Paldies par uzmanību, kad man rokas jau sāka nolaisties. Bez Dzintras grāmata nebūtu tapusi!”

Vienkārsie un patiesie vārdi aizkustina arī mani, grāmatas lasītāju, jo zinu, cik nozīmīgs ir grāmatas un laikraksta redaktora darbs: turklāt galvenais nebūt nav apjoms, redaktors var uzlabot pat niecīgu sludinājuma rindīņu.

Biezās grāmatas ieceres pamatā ir pateicība: par 35 gadu kopīgu darbu zinātnes laukā „gan slavas brīžos, gan negēlīgu intrigu pazemot”, 35 vasarām kopā ar māmiņu, kas bijusi izsūtīta uz Sibīriju, veldzējoties Arvīda Kalniņa dārzā Lielupē. Mildas Pormales grāmata ir dāsns pateicības kauss arī Arvīda dzīvesbiedrei Tamārai Kalniņai. Viņas sakopotie fakti agrāk vai vēlāk noderēs mūzikas zinātniekiem un pētniekiem.

Cik līdzīgas šīs ainas!

Jānis Stradiņš grāmatas varoni raksturo šādi: „Arvīds Kalniņš neapšaubāmi bija personība ar sarežģītu un bagātu mūžu, sav-

dabīgu raksturu, kuŗā izpaudās gan daudzu laikmetu iezīmes, gan paša profesora individuālitate. Latvijas zinātņu vēsturē paliks viņa mūžs, viņa darbs un mudinājumi darboties arī citiem.”

Bagātai dzimtai ir bagāti augļi: Arvīda Kalniņa senākais sencis Jānis 1744. gada arklu revīzijā minēts kā Ogres Altīņas muižas „Ancēnu” māju otrais saimnieks. 1926. gada Ogresmuižas revīzijas sarakstā Arvīda vectēvs Jēkabs jau pierēģistrēts ar uzvārdu Kalniņš (atbilstoši to laiku rakstībai – Kalning, Kalnen un Kalnin). Arvīda tēvs bijis uzņēmīgs vīrs, aizritējušā gadsimta 30. gados viņš vadīja Benjamiņu saimniecību Valdeķos. Dzimis 1894. gada 18. augustā Kokneses novada Silavu mājās, Arvīds Kalniņš nepiedzīvoja uzvārdu dažādību, bet vēstures rats līcis viņam piedzīvot četru, citu no citas atšķirīgu sabiedrības formāciju tikumus un vērtību skālas: cara laikos, neatkarīgajā Latvijā, vācu laikos, padomju varas laikos. Grāmatas autore bez steigas izseko A. Kalniņa studijām Rīgas Politehniskā institūta Ķīmijas nodaļā, institūta evakuācijai Pirmā pasaules kara gados, dzīvesbiedres – talantīgās armēņu mežkopja meitas – satikšanai Žitomirā, domu un jūtu radniecībai ar pirmo Latvijas preziden-

tu Jāni Čaksti, deputāta un ministra gaitām, apcietinājumam vācu laikā, Koksnes ķīmijas institūta dibināšanai. Lai nosauktu biedrības, kuŗas ķīmīķis aktīvi piedalījies, būtu nepieciešama vesela lāpaspuse. To visu ar interesantu citātu un faktu materiālu mums spilgti parāda pacietīgā grāmatas autore (pati sevi šajā archīvu pārskatīšanas darbā pamatoti nosaukdama par Pelnrušķīti).

Milda Pormale nemeklē un neizceļ sensacionālus faktus, bet arī to netrūkst. Autore grāmata ar lielu cieņu aizstāv ģimenes privātuma neaizskājamību (taču nevar neizjust Kalniņa ģimenes lielāko traģēdiju: dēla Voldemāra piespiedu nonākšanu ārzemēs un neiespējamību ar viņu sazināties). Šķiet gluži neticami, cik vienkārši sabiedrībā pazīstamus cilvēkus iespēj pazudināt varām pietuvinātie: par nopelniem Latvijas labā ikviens skauģis un nelabvēlis A. Kalniņu (un viņam līdzvērtīgus cilvēkus) varēja nosaukt par „buržuaziskiem nacionālistiem”, par darbu pirmajā padomju gadā – par „krievu iztapoņām”, par darbu kara laikā – par „friču rokaspuišiem”, par zinātnieka nopelniem padomju gados – par „okupantu līdzskrējējiem”... Tieši to visspilgtāk pierāda grāmatas autores pētījumi zinātnieka archīva dokumentos: talantīgam un darbīgam cilvēkam vienmēr atradīsies kāds „valdziņš, aiz kuŗa viņš būtu pakarams”. Diemžēl visbiežāk ar mūsu pašu tautiešu rokām. Arvīds Kalniņš pats gadiem centās no izvešanas un apcietinājumiem glābt savus kolēģus un draugus.

Cilvēki dārzā un koki – ģimenes locekļi

Arvīds Kalniņš dabu iepazīna no mazām dienām: sarunājās ar kokiem un putniem, ar mūžam mainīgo jūru. Taču viskošāk viņa dvēsele iemiesojās Lielupes vasarnīcas dārzā: te tika iestādīti

mūsu zemei vispierastākie un gluži sveši koki un krūmi, tieši tāpat bijis ar cilvēkiem: Kalniņu regulārie viesi bija gan latvieši, gan citu tautību bērni. Dārzs ir kā prasmīgs daudzvalodu tulks, kas ļauj saprasties visiem pat bez vārdiem, tuvinādams cilvēkus ar prieku šalkoņu, puķu smaržu un putnu dziesmām. Par īpaši jauku dabas zīmi jāatzīst akadēmiķa pastkastīte, tajā mazputniņš ievija ligzdiņu, atsūtītās vēstules izmetot no kastītes! Tas nav jauks izdomājums, grāmata redzama arī fotografija.

Visu mūžu Arvīds Kalniņš fotografēja, viņa draugs bija Vilis Ridziniēks. Dārza viesu grāmata ierakstus atstājuši profesors Paulis Lejiņš, akadēmiķis Jānis Peive, akadēmiķis Aleksandrs Ņikonovs, zinātnieki Miervaldis un Kaspars Buši, Staņislavs Saliņš, Augusts Lācis, Pēteris Uptītis, filozofs Voldemārs Maldonis, profesors Pauls Stradiņš un vēl daudzas citas personības – Latvijas 20. gadsimta zvaigznes. Cilvēkiem dārzā piepulcējās Jānis Sudrabkalns, Latvijas radiofona pamatlicējs Jānis Linters, literāts Kārlis Egle, komponists Jānis Zālītis un viņa dzīvesbiedre Milda, aktrises Alma Ābele un Irma Laiva.

Diemžēl akadēmiķa A. Kalniņa iekopto dārzu Jūrmalas jaunnie runas un varas vīri par vērtību neuzskatīja. Gandrīz visi koki izcirsti vai iznīcināti... Grāmatas autore priecājas, ka pie Kalniņu vasarnīcas vārtiņiem vismaz izdevās novietot tēlnieces Ainas Stachovskas piemiņas ansambli. Jūrmalā tagad pārsvārā mīt šolaiķu veiksmīnieki, kuŗu elki ļoti atšķīras no Arvīda Kalniņa pielūgtajiem – tie bija daba un godīgi, darbīgi cilvēki. Ar dažādu daiļdarbu citātu starpniecību grāmata skaisti atklāta Arvīda Kalniņa un viņa domubiedru jūtu pasaule. Milda Pormale tekstu bagātina ar sev mīļiem dzejoļu citējumiem, kas ļoti organiski iekļaujas grāmatas

saturā. Izdevumu papildina gan tautasdziesmas, gan klasiķu un mūsdienu autoru darbu citāti. Akadēmiķim interese par rakstīto vārdu bija šūpulī ielikta, jo viņa krusttēvs bija Rūdolfs Blaumanis. „Brakos” A. Kalniņš pavadījis ne vienu vien vasaru, un Blaumanis viņam palīdzēja mācīties valodas.

Kas ir grāmata bez lasītāja?

Tas pats, kas dārzs bez kopēja, instrumentu bez mūziķa, grāmatas autors bez izdevēja. Lielu pateicību pelnījusi apgāda „Divpadsmīt” vadītāja Judīte Putāne. Viņa Latvijas košajā grāmatizdevēju saimē izceļas ar nopietnu, galvenokārt dabas tematikai veltītu literātūru lieliem un maziem lasītājiem. Lieliskā grāmata par „Dižozolu” Arvīdu Kalniņu tikai nupat sāk savu ceļu pie lasītāja, tādas grāmatas nedzimst katru dienu, pat ne mēnesi un gadu. Milda Pormale var justies gandarīta: mūsu steidzīgajā, sensāciju kārājā laikmetā šī lieliskā grāmata ir kā gājienis ar zirdziņu. (Šachs bija Arvīda Kalniņa iemīļotā spēle.)

Grāmatas iznākšanas svētki bija 19. jūnijā Jūrmalas muzejā Majoros. Informāciju iespējams uzzināt, rakstot: divpadsmits@inbox.lv

Akadēmiķa pēdējie vārdi pirms došanās pāri Veļu upei bijuši: „Ticiet sev, savam radošajam darbam – tam ir mūžīga vērtība.”

„Paldies, sapratām,” apliecina Arvīda Kalniņa piemiņas saglabātāji. Pat ja ozola vairs nav, zeme glabā atmiņas par tā pavēni. Arī grāmata ir kā pavēnis, ko atveļot saista desmitiem fotogrāfiju un akadēmiķu dzimtas dokumentu kopiju.

Arvīds Kalniņš par savu mūža lielāko darbu uzskatīja grāmata „Medniecība” ar dzīvesbiedres Tamāras ilustrācijām, kuŗai bijuši pieci izdevumi (jaunākais 2010. gadā) un kuŗa ir nepārspēta, aktuāla katra mednieka rokasgrāmata.

Anita Mellepe

Arnolda Šturma 100 gadu piemiņas koncerts

Ir komponisti, kuŗu vārdi bieži neparādās koncertu afišās, kuŗu mūzika neskan pa visiem Radio kanāļiem cauru dienu, kuŗu vārdi nav iekļuvuši tautas kultūras mantojuma sarakstā. Taču viņu darbi izraisa neparastības un pārsteiguma mirkļus. Tie iespēžas mūsu apziņā un piespiež par sevi domāt.

Latviešu komponistu vidū viņu ir krietns skaits: ekspresīvi sīvais Alberts Jērumis, franču mūzikālā porcelāna meistars Aleksandrs Okolo-Kulaks, di-vainis un vienpatnis, latviešu seriālistisma stila kopējs Eduards Šēnfelds, mūžīgais pasaules lāpītājs un mūzikālais savdabis Andris Vītoļiņš (varbūt vairāk ieaudzis zviedru avangardismā kā ģermāniskajā ekspresionismā), Amerikas un Eiro-

pas 60.-70. gadu modernismā iekodētais Gundaris Pone un, protams, Bēlas Bartoka un Mīltona Babita mūzikas tradīcijās augušais un latviskā ziemeļnieciskā romantisma mūzikā raudzētais Arnolds Šturms stils. Taču saraksts nebūtu pilns, jo ap karaļa Artura apaļo galdu varēja nosēsties 12 bruņinieku. Latviešu komponistu – savdabju būtu vēl vairāk.

Lielākā daļa no viņiem atskatīja savu mūziku viņā saulē. Taču arī mums laiku pa laikam izdodas uztvert viņu raidītos mūzikālos impulsus mūsu atmiņās, atcerēs, arī retos koncertos.

Viens no šādiem mūzikāli piepildītiem vakariem bija 13. jūnija siltā pēcpusdienā, tas Latvijas Mūzikas akadēmijas Lielajā zālē pulcēja krietnu pulku interesentu un komponista – publicista **Arnolda Šturma** mūzikas draugu un gardēžu. Koncertu atklāja Eleonora Šturma kundze, ar kuŗu

kopā nodzīvoti turpat 50 gadi. Tās nebija atmiņas par kopā nodzīvotajiem gadiem, bet pārsteidzoši saturīga komponista darbu analīze. Nevis salkani elēģiskas atmiņas, bet katra koncertā paredzētā darba mūzikālā procesa izklāsts. Pārsteidzoši un apbrīnojami! Kaut Eleonoras kundze nav mūziķe, viņas speciālitate ir tēlotāja māksla, viņas stāstījums, papildināts ar vieglu vīra mūzikas piparojumu, uzreiz noskaņoja klausītājus attiecīgajā tonkārtā – te nebūs sentimenta, nebūs naksnīgas fantāzijas čaboņas, nebūs mēnesgaismas un nebūs asaru. Vārdu sakot, nebūs nekā, ko gaida *ierindas* koncertapmeklētājs.

Arnolds Šturma mūzika ir piedzīvojusi dinamiskas pārmaiņas savā ceļā. Pag. gs. 60. gadu darbos intelekts dažreiz emociju ieslēdz blakus istabā, pašam uzvaroši ejot rotaļās ar populāro to dienu saukli Eiropā *Hic et nunc!* (Te un

tagad!). Klausītājs tiek vests viņam absolūti nezināmā un mazpazīstamā skaņu pasaulē. Te nav žēlastības. Ne hedoniski tikamas saskaņas, ne tonālas atpūtas vietīņu šeit nav. Te valda Bēlas Bartoka agrīnā perioda melodiskā daudzveidība un vitāls ritms, varbūt bez ungāru un citu tautu folkloras klātienēs. Te maz var saklausīt arī latviešu dziesmu intonāciju. Toties ir latviskais romantiskais ietonējums, kas laiku pa laikam pavid viņa 3. un 4. svītās flautai un klavierēm. (Flauta – komponista profesionālais darbarīks, viņš 40. gadu sākumā līdz trimdas laikam bija Latvijas Konservatorijas docents flautas klasē, vēlāk ar to pelnījis dziesmu intonāciju. Toties ir latviskais romantiskais ietonējums, kas laiku pa laikam pavid viņa 3. un 4. svītās flautai un klavierēm. (Flauta – komponista profesionālais darbarīks, viņš 40. gadu sākumā līdz trimdas laikam bija Latvijas Konservatorijas docents flautas klasē, vēlāk ar to pelnījis dziesmu intonāciju. Toties ir latviskais romantiskais ietonējums, kas laiku pa laikam pavid viņa 3. un 4. svītās flautai un klavierēm, 1960., daļu kārtojumā var saskatīt kaut ko līdzīgu Arnolda Šēnberga Klavieru svītā, opus 25, 1921, taču ne mūzikālās

stīlistikas, ne valodas ziņā. Te Šturms mums piedāvā jau savu, personīgo valodu un vēstījumu. Latviskā izjūta pirmās daļas nobēgumā (prelūdija) ir tik gaisīgi netverama jēdzienos, ka to var sajūst, klausīšanās procesā iesaistot dvēseli. Svītu teicami atskaņoja flautists Imants Sneibis un pianists Ventis Zilberts.

Iespējams, ka **Trio klavierēm, vijolei un klarnetei**, 1968. būtu noskanējis saturīgāk un izprotamāk, ja jaunie mākslinieki (Inese Milzarāja, vijole, Mārtiņš Circeņis, klarnete un Mārtiņš Zilberts, klavieres), nebūtu skaņdarba atskaņojumu pārforsējuši, meklējuši triologus mūzikālajā materiālā, devuši iespēju klausītājam cezūrvietās kaut nedaudz atgūties kļūsumā. Šajā opusā vairāk nekā citos bija jūtama agrīnā Prokofjeva un Stravinska gara klātbūtne. Kontrasti ekstrēmāli gūzmējās kā kinokadros virsū cits citam (īpaši 1. daļas *Allegro moderato* vidusposmā).

(Turpinājums 9. lpp.)

„Sasauc dziesma kopā mūs visus”

Ar Kultūrizglītības un nemateriālā mantojuma centra
Dziesmu svētku nodaļas vadītāju **Līgu Ribicku** tikās **Armīda Priedīte**

Līdz XXV vispārējiem Dziesmu un XV Deju svētkiem palicis apmēram gads. Taču jau tagad manāma liela rosība. Notikuši Dziesmu svētku ieskaņas koncerti. Domas un darbi virmo. Dziedātāji, dejotāji un mūziķi, arī amatierteātru aktieri jau dzīvo lielo svētku un tikšanās gaidās. Un tā vien gribas citēt Andreja Eglīša pirms daudziem gadiem svešumā sacītos vārdus: „Sasauc dziesma kopā mūs visus.” Jo patiešām sasauc kopā tuvus un tālus. Vieno un stiprina.

„Īstais svētku sākums būs jau sestdien, 29. jūnijā, kad sāksies tradicionālie koŗu kari,” stāsta Līga Ribicka. „Tāpat kā vienmēr, būs pārstāvēti visi amatiermākslas veidi – lietiskās mākslas studijas, amatierteātri, deju kopas, vokālie ansambļi, kokļu un tautas mūzikas ansambļi. Viss spektrs. Tāda ir mūsu iecere, un to arī ievērojam.”

Nākamgad apritēs 150 gadu kopš Jāzepa Vītola dzimšanas. Tādam notikumam par godu iecerēts liels koncerts. „Pašlaik esam ķērušies pie tā izveides. Varētu būt, ka šī koncerta programmu veidos Latvijas diriģentu koris sadarbībā ar Latvijas Mūzikas akadēmijas studentu kori. Šis sarīkojums būs veltīts Jāzepa Vītola piemiņai. Protams, tiks iesaistītas arī Latvijas profesionālās kopas.

Arēnā Rīga iecerēts vokāli simfoniskās mūzikas koncerts, kurā piedalīsies labākie amatieru kori, kā arī profesionālie simfoniskās mūzikas orķestri. Rīgas izstāžu zālē, Rātslaukuma pagrabā, būs liela Lietiskās mākslas izstāde. Agrāk nācies dzirdēt pārmetumus, ka šī izstāde apskatāma ļoti īsu laiku. Iecerēts, un Rīgas dome solījusi šo ieceri atbalstīt, lai šoreiz izstāde būtu ilgāk un to varētu apskatīt iespējami vairāk cilvēku.

Kā allaž Dziesmu svētkos, Lat-

Foto no L. Ribickas personiskā arhīva

vijas pašvaldības uzņems savas viesu kopas no ārzemēm. Un viesu kopas savukārt iespēju robežās sniegs savus priekšnesumus. Ieceres un plāni ir lieli. Tiks turpinātas visas līdzšinējās dziesmu svētku tradīcijas, kaut kas nāks klāt jauns. Kā jau ierasts, būs svētku dalībnieku gājiens cauri Rīgai. Laba iecere ir par deju lieluzvedumu – šoreiz paredzēti četri koncerti, lai to varētu noskatīties pēc iespējas vairāk cilvēku. Jo *Daugavas* stadionā vietu nav daudz. Četri koncerti būtu labs risinājums. Interesanti, ka tagad ir par 90 deju kopām vairāk nekā iepriekšējos svētkos. Deju kustība iet plašumā.

Dziesmu svētku laikā vienmēr ir bijis Saieta nams. Būs arī šoreiz, taču nedaudz atšķirīgs. Šoreiz tas būs izstāžu centrā Ķīpsalā, kur gan svētku dalībniekiem, gan viesiem būs daudz dažādu sarīkojumu. Tur varēs paskatīties priekšnesumus, padejot un padzert alu.”

Par jaunumiem šajos svētkos Līga Ribicka saka: „Ļoti inte-

resantas ieceres ir pūtēju orķestriem. Būs, protams, dižkoncerts Doma laukumā. Katrs novads spēlēs savu programmu. Nebijusi ir pūtēju orķestru iecere nakts koncertus atskaņot Rīgas baznīcās. Tā ir viņu pašu iniciatīva. Visi orķestri ir labā līmenī un var sagatavot interesantas programmas. Varbūt klāt tiks pieaicināti arī kādi kori. Un vēl viens jaunums – tautas mūzikas koncertā skanēs ļoti labs Raimonda Tigula skaņdarbs.”

Kā allaž, dziesmu svētkos paredzēti arī senioru koŗu un deju kopu koncerti Ķīpsalā.

Dziesmu svētku ieskaņas koncerti jau notikuši Preiļos, Saldū, Cēsīs, Meņģelē, Elejā... „Koncerts Meņģelē diemžēl notika lietū un aukstumā. Tā teikt – izturības pārbaude. Un visi to varonīgi izturēja. Deju kopām notiek modelēšana – kā papildināt, ko mainīt, ko uzlabot. Kā labāk visu „salikt kopā”. Rudenī modelēšanas koncerti būs pūtēju orķestriem.”

Dziesmu svētkos vēlas piedalīties visas kopas. Un visi, kas

pieslīpējuši repertuāru, arī piedalās. Taču pavisam cits stāsts ir par bērnu kopām. To ir daudz, un kādam nākas „palikt aiz borta”. „Bērniem tā ir drāma,” saka Līga Ribicka „Netiekot uz svētkiem, viņiem vairs nav stimula. Kādā ieskaņu koncertā pie kolēģes piegājis bērniņš, pieķeries viņai pie rokas un lūdzis: „Ielieciet mums labu atzīmi! Es nekad Rīgā neesmu bijis.” Tur tiešām jāraud.”

Visos Dziesmu svētkos ir bijuši un arī šoreiz būs dalībnieki no citām valstīm. Latvijas pašvaldībām daudzviet ir draugi, viņi tos sagaidīs un uzņems. Pati par sevi saprotama ir ārzemēs dzīvojošo latviešu koŗu un deju kopu piedalīšanās. Viņi jau šobrīd apgūstot repertuāru. Klāt nākušas jaunas kopas. „Īpaši gaidīts svētku goda viesis ir Roberts Zuika,” stāsta Līga Ribicka. Nākamgad viņam būs liela jubileja – apritēs simts! Ar Zuikas kungu sazvanās un kontaktus uztur viens no nobeiguma koncerta mākslinieciskajiem vadītājiem – Ivars Cinkuss.

Dziedāšana un dejošana ir dzīvesveids. Kas reiz iesācis, to turpina. Cilvēki laukos atzīst, ka tas ir vienīgais, kas viņus „izceļot” no mājām, dodot iespēju pacelt galvu. Kaut benzīns ir dārgs, cilvēki vrac, dzied un dejo. Starp citu, Ogres koris Jāņa Zirņa vadībā dosies uz Dziesmu svētkiem Mīlvokos. Pašvaldība atbalstot.”

Latvijā ir ļoti daudz amatierteātru kopu, un svētkos iecerētas to izrādes. Šoreiz – pat vairāk. „Atlasē akcents tiks likts uz latviešu autoru darbiem. Visai daudz ir arī vokālo ansambļu – gan sieviešu, gan vīru un arī jauktie. Svētkos varēs dzirdēt arī viņu sniegumu. Izrādās, Latvijā ir apmēram 800 vokālie ansambļi! Dažāds sastāvs, dažāds līmenis. Ir arī tādi ansambļi, kas veic tikai tādu kā sociālo funkciju.

Piemēram, piecas kundzes vēlas kopīgi padziedāt, bet kori dziedāt negrib. Viņas piedalās dažādos vietējos sarīkojumos. Un pašvaldības pret to izturas ar lielu sapratni.”

„Dziesmu svētki stiprina tautas vienotību,” saka Līga Ribicka. „Dod spēku un veselību. Un, – bez šaubām, ļoti svarīgi, – tas ir vislabākais veids, kā integrēties pamattautības vidē. Svētkos vienmēr tiek iekļautas mazākumtautību programmas. Turklāt cittautieši piedalās arī latviešu koŗos un deju kopās.

Mēs nekad nevienam amatiermākslas kopas dalībniekam neesam prasījuši, vai viņš ir krievs, tatārs vai čigāns. Koŗos integrācija jau ir notikusi. Cilvēki mācās latviešu repertuāru, nāk dziedāt. Un viss notiek organiski.”

Kā vienmēr, būs arī tautastērpu skate. Tajā tiks aicināti arī mazākumtautību pārstāvji. „Lai viņi ierodas savos tautastērpos un piedalās. Un lai viņiem par to ir lepnums.

Lielajā kopkorī dziedāt vēlas daudzi. Arī ārzemju koristi. Latviešu repertuāru cītīgi apgūst arī Japānas latviešu draugu biedrības koris. Viņi sadarbojas ar mūsu virsdiriģenti Airu Birziņu. Lielajā kopkorī dziedāt gribētāju ir tik daudz, ka varētu piepildīt četras Mežaparka estrādes.”

Jau tagad daudzi sākuši interesēties par biļetēm uz Dziesmu svētku koncertiem. Arī daudzi ārzemju latvieši vēlas ierasties uz svētkiem. Taču, kamēr visi jautājumi vēl nav skaidri, uz jautājumu par biļetēm vēl nav iespējams atbildēt. „Svētku organizatori centīsies, lai jau nākamā gada sākumā biļetes būtu pieejamas,” saka Līga Ribicka.

Dziesmu un deju svētku gaidās dzīvo dziedātāji, dejotāji, mūziķi... Un, protams, arī skatītāji. Vēl gads jāgaida. Taču tas paskries ātri. Un Rīga skanēs.

(Turpināts no 8. lpp.)

70. gadu daiļradē komponists ir jaunas radošas atklāsmes priekšā: Viņa 50. gadu darbos, īpaši instrumentālā mūzikā, ir nobriedusi mērķtiecība, emociju dziļums un nopietnība. Labs piemērs tam bija koncertā atskaņotā **Svīta flautai un klavierēm**, 1975. Šo četrdaļu darbu atskaņoja perfekti spēlējušās flautiste Ilze Urbāne un Ilze Dzērve (klavieres). Sākot ar 1. daļu *Moderato*, ar melnholiski nostalgisku jūtu dziļumu, kurā latviskā pasaules izjūta bija līdzīga 80. gados rakstītajai Gundara Pones *Titzarīn* ar „latvisko dzeguzes balsi”. Cauri pārējām daļām jaunais vēstījums ar sevi apvaldīto emocionālo spriedzi fascinēja līdz pat pēdējai skaņai. Arī šeit gribot negribot jutu kādu gara radniecību ar B. Bartoka Koncertu orķestrim. (Varbūt man nav taisnība – pārāk daudz saklausījies svešas mūzikas?...)

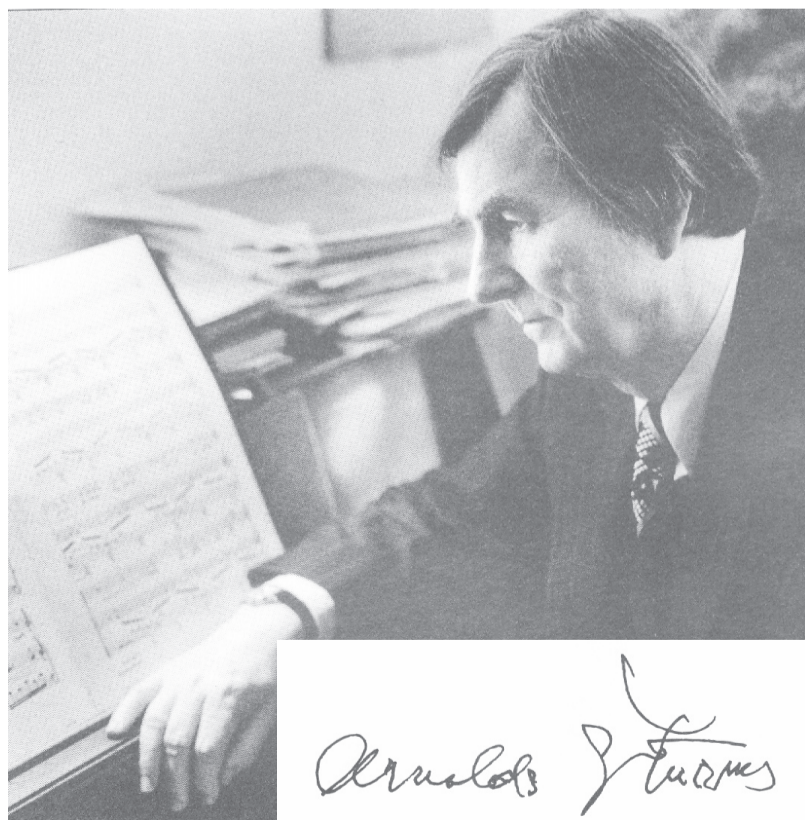
Atskaņojums bija tik perfekts, ka klausītāji zālē vārda tiešā nozīmē „uzsprāga”. Lūk, skaņdarbs, kas pats ieiet Latvijas mūzikas, kultūras dārgumu krātuvē!

Pag. gs.80. gados sacerētā **Poē-**

ma vijolei un klavierēm, 1985, vijolniece Rasma Lielmane, pianists Ventis Zilberts, rāda, ka jaunrades meklējumu loks komponistam noslēdzies. Briedums atnācis ar atkal atgriešanos tonālās mūzikas apskāvienos. Kaut arī šis *quasi* tonālisms ir visai noslēpumains, te saklausīju Alfrēda Kalniņa mūzikas pasaules tēlus. Taču kā mirāžu, kā neskaidru apjautu. Ekspresīvā vijoles kadence vēlreiz apliecina komponista uzticību Bartokam. Bet kur te bija iesprucis džezs? Kā replika vai atgādinājums par savu dzīvesvietu – Ņujorku?

Nedaudz atstāts no instrumentālās mūzikas stāv Arnolda Šturma vokālie darbi. Kā teica Šturma kundze, ar vokālo mūziku, īpaši koŗa dziesmām komponistam īpaši nav veicies. Gan esot četras koŗa dziesmas, bet tās koŗi neesot īsti spējuši izprast. Varbūt mūsu Radio koris Kaspāra Putniņa rokās spētu radīt brīnumu no šīm „nedziedamajām” koŗa dziesmām?

Dziesmu cikls „**Četras liriskas dziesmas**” 1962 - 1963. ar Klāras

Arnolds Šturms

Zāles tradicionāli skaisto, izteiksmē moderno dzeju (veltījums dzīvesbiedrei) operas solistes Airas

Rūrānes un Venta Zilberta priekšnesumā nezin kāpēc iepeldēja vispārējās aptuvenības, pat daļējas

neizpratnes gultnē. Varbūt soliste bija piemirsusi, ka dziesma „Nogremdētā dārzā” ir nevis Aīdas ārija, bet gan dārziņiskjānmediķiskās tradīcijās veidota nakts mistērija.

Veiksmīgāk izskanēja basbaritona Anša Saukas un pianista Venta Zilberta atskaņotās „**3 dziesmas ar Ainā Kraujetes vārdiem no cikla „Četras dziesmas”, 1963 - 64.** Cikls bija veltīts izcilajam latviešu dziedonim un mediķim Jānim Kļaviņam, kā arī Veltai Elksnītei. Interesanti būtu salīdzināt Kļaviņa interpretāciju ar Anša Saukas interpretējumu. Te nu komponists bijis azartiski nežēlīgs pret vokālistu. Divu paralēlpasauļu eksistence, vokālās partijas ekspresīvie lēcieni bez klavieru atbalsta punktiem ir izcils pierādījums tam, ko šodien mūsdienu vokālajā mūzikā dara daudzi komponisti. Abas paralēlpasaules, kuŗas nerod nekā kopīga, bet tomēr iet kopīgu ceļu, ir vairāk filozofiskas dabas nekā mūzikoloģisks jautājums. Priecājos par šīs mūzikas atgriešanos!

Pauls Dambis

NOVADU ZIŅAS

BIJ' JĀŅU NAKTS...

Pa gadskārtu Jānītis nāca
Savus bērnus apraudzīt.

Nāca - kopš senatnes nācis gada isākajā naktī. Nāca tālajos dzimtbūšanas laikos, un latviešu zemnieks kaut šajā naktī aizmirsa bēdas un jutās laimīgs, nāca brīvās Latvijas laikos, kad no sētas uz sētu skanēja „ligo!”, nāca laikos, kad kāds Arvīds Pelše bija latviešu tautai aizlēdzis svinēt Jāņus un tauta pat jāņogas asprātīgi saukāja par pelšenēm, nāca Atmodā, kad katrs latvietis uzskatīja par godu Jāņos braukt uz Druvienu, lai līgotu kopā ar Silmaču ļaudīm - Latvijas Nacionālā teātra aktieriem.

Kā Jāņus Latvijā svin šodien? Pārsvārā divējādi. Vai nu dodoties uz lielajiem brīvdabas koncertiem, vai pasēžot šaurā lokā dārzā (plavā, upes vai ezera malā) pie ugunsкура, tukšojot alus skārdenes, cepot desinas vai „latviešu nacionālo ēdienu - šašliku”, klausoties mūzikas tvartus un atkārtotot līdz banalitātei nodrāztos jociņus par „pārpardes zieda meklēšanu”. Pirmos varētu nosaukt par brīvdabas koncertiem, otrs - par pikniku zaļumos, tikai - kāds tiem sakars ar Jāņiem?

Tāpēc iepriecina Turaidas mūzejrezervāta un nodibinājuma „Māras loks” jau piekto gadu Turaidā rīkotie Jāņi, kas 21. jūnijā pulcē kopā vairākus simtus cilvēku. Bet kāpēc 21. jūnijā? - Visiem taču ir zināms, ka Jāņu vakars ir 23. jūnijā! Viens no 21. Jūnija Jāņu rīkotājiem siguldietis Jānis Brikmanis saka: „Šis skaidrojums rodams tautasdziesmās - mūsu tautas Svētājos rakstos. Šajā dienā

saulīte mūsu zemi apspīd visilgāk. Dziedam par Sauli, dāsnumu dabā, mīlestību un darbu. Bet lietus gaida „savu” - 23. jūnijā.”

Patiešām teiciens „list kā pa Jāņiem” diemžēl apstiprinās vai katru gadu, taču 21. jūnijā šo piecu gadu laikā lietus neesot lijis ne reizi!

Tā nu 2012. gada 21. jūnija pēcpusdienā „visi ceļi ved uz Turaidu”. Jāņubērni ir gaidīti ciemiņi, jo nesvētību laukiem un sētām, viņus kā jāņumāte kopā ar sētas saimi sagaida Turaidas mūzejrezervāta direktore Anna Jurkāne, skan jāņu dziesmas. Jāņubērni izklīst tuvējās plāvās - jāpaspēj jāņuzāles salasīt un vainagu nopīt. Senču ieskatā jāņuzāles palīdz atgūt viedumu, spēku un veselību, bet aplēptā jāņuzāļu enerģija un spēks, sapīti vainagos, sargā. Arī apkārt ugunskuram tiek klāts jāņuzāļu vainags.

Uz teātra izrādi „Jāņu ritu govīganu” aicina mazie līgotāji. Izrādes autore, režisore un izspēlētāja ir Solvita Lodiņa. Lauku sētas saime gaida Jāņus. Darbu vēl daudz - dārzi jāizravē, lopiņi jāapkopj un jāappušķo, malka ugunskuram jāskaldā, taču galvenais darbs - jāsienu jāņusiers. Un tad notiek negaidītais - kamēr ganīte pin gotiņai vainagu, atlido ragana, kuņai taču Jāņos kāds jānoņū, lai tad tā būtu gotiņa, kas nedos pienu, un saime paliks bez jāņusiera! Ak, kāds satraukums nu sākas! Sētas saime pašu spēkiem ar ragana galā netiks, tāpēc palīgā tiek aicināti bērni no skatītāju rindām. Kopīgiem spēkiem ragana tiek uztriekta kokā un padarīta nekai-

tīga! Nu var sākties svētki. Nāk jāņubērni, visi kopīgi iedez jāņuguni, cienā skatītājus ar jāņusieru (un zemenēm) un vienojas dejās un rotaļās.

No Jāņu kalna atskan taure, aicinot visus jāņubērnus doties kalnā, kur tiek iedegts ugunskurs. Uguns attīra, sadedzina un aizvada no mūsu dzīves visu, kas traucē būt līdzsvarā. Apļos ap ugunsķuru ejot, to izjūt arī svētku dalībnieki. Pa to laiku saule jau noslidējusi zemu pār koku galotnēm, un Jāņu kalnā sākas saules pavadišana - saulcelīte. Jāņu naktī uguns ir jāuztur līdz pat rītam, un par to rūpējas ugunsvīri. Ir pienācis viens no visvairāk gaidītajiem šīs nakts notikumiem - pūdeles (jāņuguns kārts galā) aizdegšana. Loka šāvēji aizdedz bultu galus, tās tiek izšautas, un vēl pēc mirkļa pūdele uzliesmo. Skan taure, gavilē līgotāji.

Pusnaktī Jāņu ugunskurā tiek sadedzināti pērnā gada jāņuvainagi. Arī tas ir rituāls, tiek sadedzināts viss sliktais, kas sakrājies gada laikā. „Lai sadega nelaimīte kā uguņa dzirkstelīte.” Vēl kādu notikumu līgotāji gaida īpaši - ugunsrata ripināšanu no kalna. Pēc sena ticējuma - ja uguns degs spoži, būs laba vasara un auglīgs gads. Tātad tādām vajadzētu būt šim gadam. No degošā ugunsrata tiek iedegts lejas ugunskurs. Pie tā sākas jāņunakts danči, un te nu katrs dejojgribētājs (un pratējs) var izdejoties pēc sirds patikas - no latviešu „tūdaliņ tagadiņ”, lietuviešu „pankūku cepšanas” līdz poļu krakovjakam. Bet pie Jāņu

kalna ugunsķura skan līgodziesmas. Drosmīgākie lec pāri ugunsķuram.

Pa kuņu laiku tumsu nomainījusi puskrēsla un debesis kļuvas zilgas? Īsa, īsa jāņunakts... Ap trijiem lejup no Jāņu kalna nāk vīri ar lāpām, un viņiem pievienojas visi līgotāji - ir sācies Gaismas ceļš. Šai gājienā pa vēl klusajām, krēslainajām meža takām patiešām jaušas kaut kas mistisks. Vēl neliels kāpiens, un vēl vienā pakalnā Solvita Lodiņa vada rīta rasas rituālu. Zālē tiek klāti līnu dvielī, lai savāktu rasu - tai piemīt dziednieciskas īpašības, tā dāvā skaistumu, viedumu un veselību. Visbeidzot pēdējā pakalnā no simtiem līgotāju palicis mazāk par simtu - paši izturīgākie, kuņi arī sagaida saules lēktu. Pirmie saules stari atspīd Turaidas pils tornī, un tad jau aiz koku galotnēm parādās saules maliņa.

Ir agrs 22. jūnija rīts. Šī Latvijā ir Varoņu diena (diemžēl gandrīz

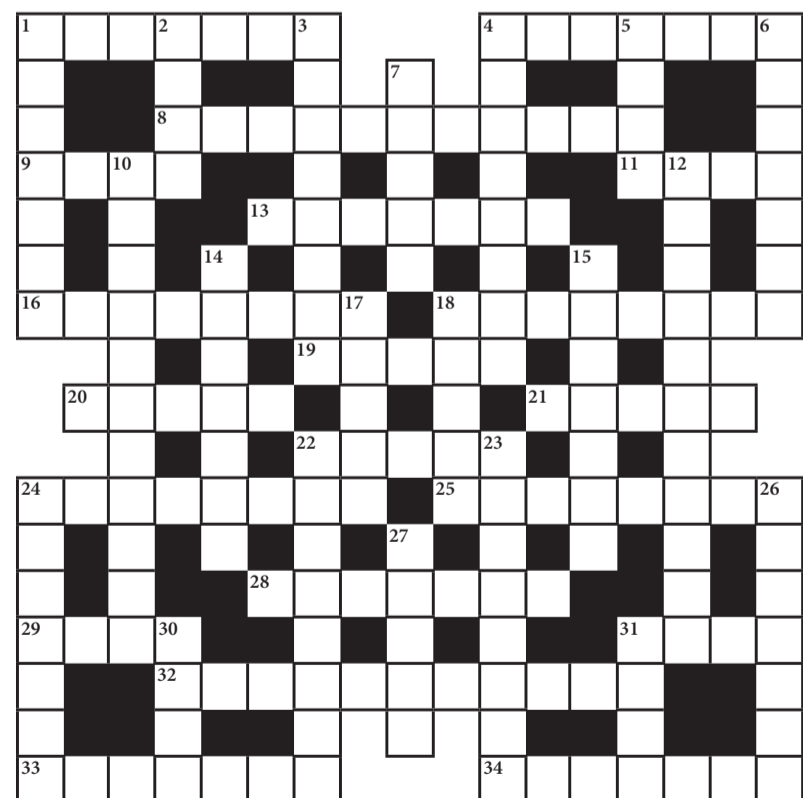
pilnīgi aizmirsta), tāpēc to atgādina Latvijas Nacionālo kaņavīru biedrības priekšsēža vietnieks Jānis Brikmanis: „Šī ir Cēsu kauju piemiņas diena, un šim kaujām bija liela nozīme Latvijas brīvības cīņu vēsturē. Vienmēr atcerēsimies savas zemes varonīgos kaņavīrus, kuņi izcīnīja Latvijas brīvību, jo viņiem varam pateikties, ka šodien esam šeit - savā brīvā zemē varam svinēt Jāņus.”

Teiksmainā Jāņu nakts Turaidā ir pagājusi. Jāņu nakts, kuņā visi bijām kopā, būdami ne tikai skatītāji, bet visu šo notikumu un rituālu dalībnieki un katrs kaut ko paņēmdams līdzī - no ugunsķuram, dziesmām, gaismas ceļa, rīta rasas. Un gribas ticēt, ka šī nakts vēl ilgi paliks prātā arī viesiem no Turcijas, Krievijas tālās Japānas un Taizemes.

Jāņi Turaidā nav izstāstāmi - tie ir jāizjūt. Bet, kas reiz izjutis, tam gribas atgriezties.

Elita Roze

Krustvārdu mīkla Sastādījis Ēvalds Krolls

Līmeniski. 1. Paaugstinājums uz skatuves. 4. Otra lielākā sala Lielo Zunda salu grupā. 8. Pelēkais lācis, dzīvo Ziemeļamerikā. 9. Atlīdzība par darbu. 11. Riņķi. 13. Metalla tapas ar galviņu. 16. Tāds, kas paredzēts tikai kādam noteiktam mērķim. 18. 1000 vatu. 19. Skumjas, bēdas sakarā ar kāda nāvi. 20. Virieša vārds (jūn.). 21. Slimība, kam raksturīgs

lēkmjveida elpas trūkums. 22. Truls. 24. Akmeņlauziņu dzimtas augs ar krāšņiem vārpveida ziediem. 25. Apaļā plāksnītē saprēsts ārstnieciskais pulveris. 28. Plāksnes (parasti ovālas) krāsu jaukšanai. 29. Neliels dzeramtrauks. 31. Nacionālā teātra aktieris (1895-1973). 32. Zobārsts. 33. Sistēmatiskais ģeografijas karšu krājums. 34. Izcilas spējas (dsk.).

Stateniski. 1. Administratīva lauku teritorijas iedalījuma vienība. 2. Sievietes vārds (okt.). 3. Tāds, kas attiecas tikai uz sezonu. 4. Kuģu būves rūpnīcā - platforma kuģu nolaišanai ūdenī. 5. Dānijai piederoša sala Baltijas jūrā. 6. Pagātnes priekšstati, kas saglabājušies apziņā. 7. Lāses. 10. Augstākā amatpersona ASV pavalstīs. 12. Lūpziņu dzimtas lakstaugi ar stipru smaržu. 14. Baznīcas ceremonijas. 15. Senajā Romā vēlētas amatpersonas tituls. 17. Meža velts. 18. Pakāpeniski kļūt karstam. 22. Traģiski notikumi. 23. Atrast. 24. Pilnīga vienaldzība. 26. Kaltētas maizes šķēles. 27. Apģērba gabals. 30. Upe Spānijā. 31. Kuģu piestātne.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 25) atrisinājums

Līmeniski. 1. Pūka. 3. Akas. 7. Aiviekste. 8. Sataustīt. 9. Balupe. 12. Emalja. 15. Acis. 17. Notīrīt. 18. Patukls. 20. Telpa. 22. Kaimiņi. 24. Pantera. 26. Starp. 27. Piekalt. 28. Liepāja. 29. Plerne. 32. Trenēt. 34. Konuss. 35. Apskaud. 36. Atklājums. 37. Apse. 38. Beja.

Stateniski. 1. Prakse. 2. Kavēt. 4. Kasetes. 5. Spelte. 6. Iekurs. 10. Aloja. 11. Pārtika. 13. Likme. 14. Ausma. 15. Atģīst. 16. Istra. 18. Papele. 19. Tinte. 21. Lāpīt. 22. Kūpēt. 23. Inese. 25. Rijas. 29. Pasakas. 30. Efa. 31. Nitaure. 33. Tabaka. 34. Kalsna.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis izsūtījis Pateicības vēstules 1066 izcilākajiem vidusskolu absolventiem visos Latvijas reģionos, kuņi ar teicamām sekmēm beiguši skolu un izcīnījuši augstu vietu mācību olimpiādās Latvijā un ārvalstīs. Šogad 12. klasi absolvēja 13 977 skolēni.

Daugavpils universitātes (DU) studiju un pētniecības centra jaunotajā Ilgu pili 27. un 28. jūnijā notika **6. Sēlijas kongress**, ko rīkoja DU, Latvijas Zinātņu akadēmijas Humānitaro un sociālo zinātņu, Ķīmijas, bioloģijas un medicīnas zinātņu, kā arī Lauksaimniecības un meža zinātņu nodaļa un Sēlijas asociācija.

Dobeles slimnīcā 29. jūnijā, klātesot veselības ministrei Ingridai Circenei, atklāja rekonstruēto operāciju bloku un dzemdību operāciju zāli. Būtiski uzlabojumi veikti chirurgijas, traumatoloģijas un ginekoloģijas nodaļā. Darbu kopējās izmaksas - 705 000 latu; 599 000 Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums. Slimnīca nodrošina neatliekamam un plānveida palīdzību reanimācijas, terapijas, neiroloģijas, chirurgijas, traumatoloģijas, ginekoloģijas, dzemdniecības, pediatrijas un infekcijas nodaļā.

Ogres Centrālās bibliotēkas mobilā bibliotēka (BOKBUSSEN - bibliobuss), ko pirms 15 gadiem uzdāvināja labvēļi no Norvēģijas, ik mēnesi pie saviem lasītājiem lauku apvidos Ogres, Lielvārdes un Ķeguma novadā nobrauc 700 kilometrus. Bibliobusā ir izvietoti grāmatplaukti ar jaunāko literatūru, ērti divāni lasītājiem, ūdens, tualete un ceļojoša izstāde. Otra mobilā grāmatu krātuve ceļo Grobiņas novadā.

Daugavpils projekta „Informātīvi pasākumi trešo valstu pilsoņu integrācijai Es piederu Latvijai!” laikā 20 dažādu tautību jaunieši izveidoja četras minūti garas īsfilmas *Es piederu Latvijai!*. Viņi paši veica scēnāristu, aktieru, režisoru, operātoru un mākslinieku pienākumus, kā arī apguva prasmi strādāt komandā.

SIA Neste Latvija visā Latvijā veic degvielas uzpildes staciju (DUS) modernizāciju, apliecinot rūpes par apkārtejo vidi un drošību. Ieguldīti vairāk nekā 1,4 miljoni latu. Arī turpmāk benzīnu un dīzeļdegvielu ievēdīs no *Neste Oil* rūpnīcas Somijā, skaidro *Neste Latvija* ģenerāldirektors Artu Airainens. Darbus plāno pabeigt līdz rudenim.

Liepājas SIA Lauma Fabrics, kas speciālizējusies mežģiņu un smalko adījumu ražošanā, apgrozījums pirmos piecos mēnešos pieaudzis par 9 % salīdzinājumā ar to pašu periodu 2011. gadā. Šogad darbā papildus pieņemti 36 darbinieki. Pieaudzis apjoms eksportam uz Lietuvu, Poliju, Ukrainu, Krieviju un Baltkrieviju.

Izsiņas sagatavoja Valija Berkina

Stipri pamati akmenī, granītā un piemiņā

Saulainas sestdienas - 9. jūnijā viducī 1. Meža kapos atklāja mākslinieka tēlnieka Āra Smildzera un mākslinieka akmeņkaļa Gunta Pandara veidotu pieminekli latviešu noveles meistaram Jānim Ezeriņam (1891 – 1924) astoņdesmit astotajā gadā pēc viņa aiziešanas mūžībā. Šis mākslas darbs pārsteidz ar vienkāršību un oriģinalitāti. Pelēkais granīts ar rakstnieka profila bareljefu it nemānāmi ieplūst Latvijas zemes izauklētajā laukakmenī. Pieminekli iecirstas rindas no Jāņa Ezeriņa dzejoļa „Smeceris sila sapņotājs”: *Nu savus sapņus/ Es saulei vedu.* Pieminekļa ansambli lasāmi arī rakstnieka tuvinieku – mātes Lienas, māses Marijas, sievas Antonijas, meitas Rūtas un mazdēla Marta – vārdi.

Rakstnieks nodzīvojis tikai 33 gadus, bet atstājis bagātu mantojumu īsprozā, dzejā, tulkojis pasaules klasiku darbus - Oskara Vailda „Doriana Greja ģimetne”, Stendāla „Sarkanais un melnais” un daudzus citus. Jāņa Ezeriņa Kopotie raksti izdoti arī trimdā. Novelista spilgtā valoda, izteiksmes vieglums ir avots, kurā smelties tiem, kas strādā ar vārdiem. To apstiprināja literāti, kas ar klātbūtni godināja gan rakstnieku, gan viņa dzimtu, – Lija Brīdaka, Olga Lisovska, Ēriks Hānbergs, Vladimirs Kaijaks, Jānis Peters, Māra Svīre. Pieminekļa atklāšanas norisi vadīja literātūras pētnieks Andrejs Grāpis, sveiciens

no dzimtā novada teica Madonas novadpētniecības un mākslas muzeja speciāliste Dace Zvirgzdiņa, notikumā ieinteresēti bija arī Latvijas Rakstniecības un mūzikas muzeja darbinieki. Pieminekli sarūpējusi Jāņa Ezeriņa dzimta, dažādu apstākļu sakrītībā kopā liekot ideju, organizatoru spējas un, galvenais, – līdzekļus.

Dzimtas saknes ir izpētījis rakstnieka māsiņas dēls Ilmārs Kļaviņš. Prozas meistaram bijis vairāk nekā divdesmit māsiņu un brālēnu pa mātes un vecmāmiņas līniju, nākamās paaudzes sakuplojušas vairākos simtos. Ne jau visi varēja sanākt pieminekļa atklāšanas stundās, neierasti daudz bija jaunu cilvēku un bērnu – dzimtas turpinātāju.

Ja atšķetinātu divos gadsimtos saritināto dzimtas kamolu līdz mūsdienām un visi „dzīpari” satētu vienkop, sastaptos rakst-

inženieris Pēteris Cīrulis, arhitekts Vija Kļaviņa, matemātiķis Jānis Cīrulis, valodnieks Jānis Kušķis, padomijas Gulagu izģājušie – Latvijas armijas virsnieks veterinārārsts Kārlis Cīrulis – un vēl daudzi citi. Nevienas cilvēks nevienas dzimtas kokā nav par sīku, lai viņam nebūtu vietas gadsimtu pinumā.

Novelē „Prātņieka atriebšanās” Jānis Ezeriņš prāto: „...tagadējais guļ uz bijušā, un tāpēc par pagājību no svara ir tikai viena lieta: vai viņa ir pietiekoši stipra, lai noturētu uz sevis tagadni.” Rakstnieks var būt mierīgs – viņa dzimta ir likusi stiprus pamatus gan tagadnei, gan nākotnei.

Daina Ziemele
Bauskā

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: Ls 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: Ls 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.

Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālrunis (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis "Straumēni",
Cattorpe Manor, Cattorpe, Leics.
LE17 6DF, England. Tālrunis: 01788823438, fakss
01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus,
izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5
2HE.
Tālrunis: 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar
2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 60; 12 mēnešiem
GBP 110. Samaksu ar čeku, PO vai nauda (ierakstītā
sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi
sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbrī-
tānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr
1240,-. Naudas pārvedumi: Lettiska Hjälpkom-
mittēn, Brīvā Latvija (Wallingatan 34, 5 tr, S-111
24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālrunis
fakss 08 - 214425.

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. - 130 eiro;
6 mēn. - 70 eiro; 3 mēn. - 40 eiro; BL konts Lettische
Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159
Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20,
konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem:
Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim,
tālrunis: +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita
informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft
in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440
Linden, tālrunis: +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citas Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro;
12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku
uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem
USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privāto sludinājumu
maksā €3 par 10 mm augstu viensējīgā platumā
aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x
7 cm) €35. Zviedrijā - 500 kr.

Komerģiālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parak-
stītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī
redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem
nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publi-
kācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrafists

Lasiet tīmeklī!

www.brivalatvija.lv

„Zvaigznes” grāmatas varat iegādāties,
sazinoties pa e-pastu tirdznieciba@zvaigzne.lv
vai rakstot „Grāmatu klubam” Rīgā,
Bīķernieku ielā 19, LV-1039
un zvanot **tālr. +371 67801708**

Vai aizvadītā gada skaistākā grāmata jau ir jūsu grāmatplauktā?

Z. fon Fēgezaka grāmatu „Senči un pēcteči” varat iegādāties
Latvijas grāmattirdzniecības vietās, arī Okupācijas muzeja
grāmatu galdā.

Redakcija mīļuprāt jums šo grezno izdevumu izsūtīs pa pastu.
Maksa, ieskaitot pasta izdevumus, uz ASV – USD 56,-, uz
Eiropas valstīm – Euro 35,-.

Sazinieties ar redakciju; tālr. - +371 67326761, + 371 29439423,
e-pasts: redakcija@laiks.us

P.S. Eduarda Silkalna recenziju par Z. fon Fēgezaka grāmatu
varat izlasīt mūsu laikraksta Nr.3, kā arī mājaslapas www.laiks.us
sadaļā recenzijas.

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no
senākajām tipogrāfijām Vidzemē.

Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila
tipogrāfiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus.
Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai
gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mīkstajos
vākos.

Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona
70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas
apsolīts klientam.

Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta
„Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālrunis: +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālrunis: +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Mūžībā aizsaukts
Līdsas draudzes priekšnieks

TĀLIVALDIS VĪGANTS

Dzimis Rucavā 1926. gada 24. februārī,
miris Silsdienā 2012. gada 14. jūnijā

„Es, tas Kungs,
esmu tavš Glabējs un Pestītājs.”

Jes. 60:16

Sērās un pateicībā piemin
Līdsas latviešu ev. luteriskā draudze

Aizgājis mūžībā
mans mīlais vīrs un draugs

TĀLIVALDIS VĪGANTS

Dzimis 1926. gada 24. februārī,
miris 2012. gada 14. jūnijā

Brīdis reiz pienāk,

Kad diena novīst kā zieds.

Izbeidzas gaita ikviena,

Visu reiz noglāsta riets.

Dzīlās sērās un mūžīgā mīlestībā
Rasma

Mūžībā aizsaukts

mācītājs emer. KĀRLIS ZUIKA

Dzimis 14.01.1916., miris 17.06.2012.

Dieva Valstība ir taisnība,
miers un prieks Svētajā
Garā. (Rom. 14,17)

Mēs pateicamies mūsu amatbrāļim
par viņa sirsnīgo kalpošanu
Lielbritānijā, Vācijā un Latvijā.

Latviešu evaņģēliski luteriskās
Baznīcas Vācijā pārvalde

SPORTS

SPORTS

SPORTS

Latvijai - viena bronzas medaļa

Laura Ikaunieca

Eiropas meistarsacīkstēs vieglatlētikā Helsinkos piedalījās 23 sportisti no Latvijas. Tā bija lielākā mūsu sportistu delegācija kopš Latvijas neatkarības atgūšanas. 1994. gadā Helsinkos startēja 13, 1998. gadā Budapeštā un 2008. gadā Minchenē – 17, 2006. gadā Gēteborgā – 16, 2010. gadā Barselonā – 21 vieglatlēts.

Vislielākos panākumus guva mūsu daudzciņnieces. **Laura Ikaunieca** izcīnīja bronzas medaļu, **Aiga Grabuste** ierindojās ceturtajā vietā.

Kopš 1994. gada Latvijai Eiropas meistarsacīkstēs šī ir sestā godalga. Grabuste viņai zaudēja 0,08 sekundes.

Pirmajā disciplīnā – 100 m barjerskrējienā Ikaunieca un Grabuste izcīnīja attiecīgi ceturto un piekto vietu. Augstlēkšanā Ikaunieca (1,83) izcīnīja trešo, Grabuste (1,74) – 14. vietu. Lodes grūšanā Grabuste bija sestā (13,52), Ikaunieca – 18. (11,81). 200 m skrējienā Ikaunieca ar rezultātu 24,34 sekundes bija sestā, Grabuste – (24,47) septītā vietā. Tāllēkšanā uzvarēja Grabuste (6,46), Ikaunieca sasniedza

6,31 m (4.v.) Šķēpa mešanā Ikaunieca (47,32) un Grabuste (45,85) ieņēma attiecīgi piekto un septīto vietu. Pēdējā, septītajā, disciplīnā – 800 m skrējienā – Ikaunieca un Grabuste finišēja plecu pie pleca, attiecīgi trešā un ceturta vietā.

Kopvērtējumā Ikaunieca, sasniedzot vairākus personiskos rekordus, izcīnīja 6335 punktus. Tas arī viņai ir jauns personiskais rekords un – Eiropas meistarsacīkšu bronzas medaļa. Grabuste viņai zaudēja tikai desmit punktus.

Kam vēl veicās?

Visas trīs Latvijas šķēpmētājas – Madara Palameika, Līna Mūze un Sinta Ozoliņa-Kovala nodrošināja sev vietu finālā, kur iekļuva 12 labākās pēc kvalifikācijas sacensību rezultātiem. Palameika kvalifikācijas A grupā savā labākajā mēģinājumā sasniedza rezultātu 57,24 m, kas deva ceturto, bet kopējā ieskaitē – 11. vietu. Sinta Ozoliņa-Kovala ar rezultātu 59,41 m ierindojās piektajā, Līna Mūze ar 57,51 m – devītajā vietā.

Lina Mūze

Finālā no mūsējām vislabāk veicās Ozoliņai-Kovalai. Viņa ar 59,24 m tālu metienu izcīnīja sesto vietu. Palameika ierindojās astotajā (55,82), Mūze – 10. vietā (55,60).

Ineta Radēviča vienīgā no Latvijas tāllecējām iekļuva finālā (6,44). Lauma Grīva ierindojās 13., Māra Grīva – 27. vietā.

Ronalds Arājs 100 m skrējienā pusfinālā priekšsacīkstēs sasniedza savu sezonas personisko rekordu – 10,28, izcīnot otro vietu aiz lietuvieša Rīta Sakalauska. Pusfināla skrējienā Arājs

finišēja ar rezultātu 10,29 sekundes, ieņemot trešo vietu. Līdz ar to viņš iekļuva finālā. Diemžēl Ronalds distanci nebeidza, krita, gūstot Achilleja cīpslas savainojumu. Kopvērtējumā viņam piešķirta sestā vietā. Arāja savainojuma sadziedēšanai būs vajadzīgs ilgāks laiks, un līdz ar to viņa piedalīšanās Londonas Olimpiskajās spēlēs ir apdraudēta.

Jānis Leitis 400 m skrējienā ar personisko rekordu (45,92) iekļuva pusfinālā. Leitis finišēja 45,88 sekundēs un ierindojās trešajā vietā. Viņš atkārtoja Latvijas rekordu, ko pirms 11 gadiem bija sasniedzis Vjačeslavs Kočerjagins, un izpildīja Londonas Olimpisko spēļu normatīvu (45,90). Finālā Leitis neiekļuva, jo par sekundes tūkstošdaļu (!) labāks rezultāts bija polim Marcinšīnam.

Dmitrijs Jurkevičs 1500 m skrējienā pusfinālā ierindojās trešajā vietā – 3:41,38 un iekļuva finālā, kur izcīnīja septīto vietu.

Polina Jeļizarova 3000 m šķēršļu skrējienā iekļuva finālā – 9:39,92. Savā priekšskrējienā viņa ierindojās otrā vietā. Finālā Jeļizarovas rezultāts bija 9:41,38 minūtes, izcīnot sesto vietu. Viņa tikai 0,06 sekundes zaudēja piektās vietas ieguvējai rumānietei Ančutai Bobocelai.

Kas neiekļuva finālsacensībās

Apbēdināja mūsu šķēpmētēji. Finālā neiekļuva neviens no trim startējošiem. Ainārs Kovals savā labākajā mēģinājumā šķēpu raidīja 76,32 m tālu (9.vieta), Zigismunds Sirmāis – 72,42 m (14.vieta). Izgāšanos piedzīvoja Vadims Vasiļevskis, kuņģam netika ieskaitīts neviens no trim metieniem. Kopējā kvalifikācijas ieskaitē Kovals ierindojās 15., Sirmāis – 23. vietā.

Igors Sokolovs nekvalificējās vespēra mešanas finālsacensībām. Sokolovs labākajā no trim mēģinājumiem veseri aizmeta 70,80 m. Kvalifikācijas normatīvs, lai iekļūtu finālā, bija 77,50 m. Sokolovs kopējā ieskaitē ieņēma 23. vietu.

Lodes grūdējs **Māris Urtāns** ar rezultātu 19,25 m kvalifikācijā ierindojās 15. vietā (norma bija 20,30 m), neiekļūstot finālā.

Dmitrijs Jurkevičs 800 m skrējiena kvalifikācijā sasniedza

savu sezonas labāko rezultātu (1:48,59), izcīnot piekto vietu. Līdz pusfinālam pietrūka 0,05 sek.

Oskars Vaisjūns nespēja iekļūt finālā. Viņa labākais rezultāts bija 58,34 m, 25. vieta.

4x100 m stafetē Latvijas vienībai nācās iztikt bez vadošā sprintera Ronalds Arāja, kas, guva smagu savainojumu 100 m distances finālā. Līdz ar to uz starta stājās **Nikita Pankins, Jānis Leitis, Šandis Sabājevs un Jānis Mezītis**. Pirmajā skrējienā mūsu sprinteri sasniedza rezultātu 40,46 sek., kopējā ieskaitē viņiem 12. vieta no 16 vienībām.

Kopējā vienību ieskaitē Latvijas vieglatlēti 2012. gada Eiropas meistarsacīkstēs Helsinkos izcīnīja 18. vietu 50 valstu konkurencē.

Basketbols

Eiropas meistarsacīkšu kvalifikācijas spēlē Latvijas sieviešu basketbola izlase savā laukumā ar rezultātu 63:46 pārspēja Grieķijas izlasi. Otrā riņķa spēles mūsu basketbolistes ar rezultātu 57:60 zaudēja Itālijas valstsvienībai un ar 62:65 – somietēm.

Teniss

Vimbldonas tenisa turnīrā *Grand Slam* Latvijas labākais tenisists **Ernests Gulbis** pirmās kārtas spēlē ar 7:6 (5), 7:6 (4), 7:6 (4) pārspējot šā brīža pasaules septīto spēcīgāko tenisistu Tomašu Berdichu no Čehijas. Otrā kārtā Gulbis piecos setos piekāpās polim Ježi Janovičam.

Latviete pasniedz balvu Grieķijas izlases spēlētājam Karagunim

Latviete **Agnese Stankusa** pēc Eiropas meistarsacīkšu spēles starp Krieviju un Grieķiju pasniedza *Carlsberg* balvu Grieķijas izlases uzbrucējam Giorgam Karagunim, tika atzīts par šīs spēles labāko futbolistu. Grieķijas izlase Eiropas meistarsacīkšu A grupas trešās kārtas spēlē ar 1:0 uzvarēja Krievijas izlasi. Vienīgos vārtus spēlē guva Karagunis. Iespēja pasniegt labākā spēlētāja balvu Eiropas meistarsacīkstēs bija tikai 31 cilvēkam no visas pasaules, un to ieguva cilvēki, kuri uzvarēja *Carlsberg* rīkotajā akcijā.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

Londonas kopas vanadzies sniegs DVF nama kluba telpās (71 Queensborough Terrace, London W2), otrdien, 17. jūlijā, plkst. 13.30 dokumentālfilmas „Rainis – Es milai ticēju, ne ienaidībai” video izrādi. Atspirdzinājumi. Ieeja par ziedojumiem.

***

DIEVKALPOJUMI

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien, 8. jūlijā, plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdien, 22. jūlijā, plkst. 14 dievkalpojums, prāv. Dr. Andris Abakuks.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, Vācu baznīcā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, svētdien, 8. jūlijā, plkst. 14 Kapu svētku dievkalpojums Nab Wood kapsētā

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Boltonā, BL1 5BU, Heaton kapsētā, sestdien, 7. jūlijā, plkst. 13 ziedu nolikšana un svētbrīdis kapsētā.

VĀCIJA

Augustdorfas saiets (4. - 7. jūlijā)

Landhotel Gut Rothensiek, Rothensieker Weg 50, 32805 Horn-Bad Meinberg, Tel. + 49 5234-20070, info@gut-rothensiek.de

Tresdien, 4. jūlijā, plkst. 14.30 Apsveikšana, 15.30 Svētbrīdis Blombergas kapos (Ostring), 18.30 Vakariņas viesnīcā, 20.00 Referāts - Dr. K. Kangeris.

Ceturtdien, 5. jūlijā: plkst. 9.00 Autobuss no viesnīcas, Augustdorfas birgermeistara pieņemšana, Rommela-kazarmu (bij. bēgļu nometne) apskate, Hermana pieminēklis, Eksternsteine. Vakariņas, atmiņas.

Piektdien, 6. jūlijā, plkst. 10.15 Pieņemšana Detmoldas rātsnamā, pilsētas apskate, pusdienas Strates Brauhaus.

Katrs sedz visus savus izdevu-

mus pats, ieskaitot autobusa ekskursiju. Visi sirsniņi gaidīti. Aija Ebdene, Tālr.+ 49 251 47358, aijaebden@web.de

***

DIEVKALPOJUMI

Ludvigshāfenā, Sv. Ludviķa baznīcā, St. Ludwig, Bismarck- un Wredestrasse krustojumā, svētdien, 8. jūlijā, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums. Archb. Elmārs E. Rozītis. Pēc dievkalpojuma draudzes telpās azaidis groziņu veidā. Ja baznīcas remonts vēl nebūtu pabeigts, arī dievkalpojums notiks šeit.

Ēslingenā, Dienvidu baznīcā, Suedkirche, Spitalsteige 3, svētdien, 22. jūlijā, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās.

ZVIEDRIJA

Mazo bērnu nometne (3-4 g), Ēlandē, Sandbijā, 23. - 31. jūlijs. Pieteikties pie Zanes Zaļkalnes, tālr. 070 63 22 006, zane.zalkalns@tele2.se.

